శ్రీ

సత్యనారాయణ వ్రత మాహాత్మ్యము.

చందవోలు గ్రామ వాస్తవ్యులైన

బ్ర॥ శ్రీ॥ తాడేపల్లి రాఘవనారాయణశాస్త్రిగారిచే

విరచితము.

ప్రథమ ముద్రణము 2000 ప్రతులు

మహోపాధ్యాయ

బ్ర॥ శ్రీ॥ ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారిచే

పరిష్కృతము.

రామకృష్ణా ప్రింటింగు వర్క్సు, తెనాలి.

1929

శ్రీ

శివాభ్యాంనమః.

భూమిక.

సుజనులారా!

శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రతము ప్రత్యక్ష ఫలప్రదమగుట సర్వజన విదితము. ఈమహావ్రతంబు దీనిమహిమంబును శ్రీస్కాందపురాణ ప్రసిద్ధమైయున్నది. అయిన నది సంస్కృత వాఙ్మయమున నుండుటను, నందగు కథాభాగము వచనరూప ముగా నున్నను నయ్యది రసవంతము గామింజేసి యిద్దాని మాహాత్మ్యమును తెలుఁగున కావ్యశైలిని రచించినచో రసిక జనసమ్మతముగా నుండునని కొందఱు మిత్రులు ప్రోత్సహించు టను శ్రీ సత్యనారాయణ మహిమాభివర్ణనంబిహపర సుఖ దాయకంబగుటను యథామతి నీకృతి నొనరించిరి.

శ్రీకనుమూరి శీతయ్యగారు దీనిని ముద్రింపించి సర్వ జన వేద్యము గావించి శ్రీసత్యదేవు ననుగ్రహమునకుఁ బాత్రు లైరి. మీరలెల్లరు దీనిని బఠించి శ్రీ సత్యనారాయణస్వామి కృప ననవధిక సుఖంబుల నొందుదురుగాక యని గోరుచు న్నాఁడను.

ఇట్లు,

తాడేపల్లి రాఘవనారాయణశాస్త్రి.

తప్పొప్పుల పట్టి.

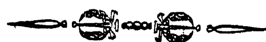
పేజీ.	పంక్తి.	తప్పు.	ఒప్పు.
3	8	బునర్	బురుర్
6	19	యించి	యించె
21	10	తలోక	తిలోల
22	11	లాస	ల్లాస
23	15	ద్విజునిర్	దివిజుర్
28	17	చ్చెనఁప్ర	చ్చెనఁబ్ర
33	6	మింతు	మింతి
36	20	చేతి	చేత
36	23	దమ	దను
37	9	వనగ	వులన
39	2	బులవె	బుఁబలె
56	13	బువ్వు	బువ్వ
56	14	వ్వాల	ల్వాల
57	4	వెర	లెర
64	21	బీట	చీట
67	18	వేరు	లేదు
69	24	దనవేం	నువేదం
71	5	న్నరుణాదీప్తి	నలినవతుల
78	12	దినిచి	దిగిచి
80	3	బాసిచన్య	బాసిచనెం
80	6	పించు	పించె

శ్రీ శివాభ్యాంనమః

శ్రీ సత్యనారాయణస్వామినేనమః.

సత్యనారాయణవ్రతమాహాత్మ్యము.

ఉ॥ శ్రీయెసకంబెసంగు సర ♦ సీజము నాఁదగుపేరు రమ్మస
మ్మోయనమించు తత్స్మృతమ ♦ యూఖముల న్వెలసిల్లు
మోము చం। ద్రాయిత సంస్తవంబునన ♦ యామృతము
ల్వేదఁజల్ల సత్యనా। రాయణ దేవుఁడెప్పుడుఁ బు ♦ రస్స
రుఁడై మము నోముఁ గావుత౯॥

సీ॥ ప్రాబల్యుఁ దౌయ్యాలి ♦ పాపటఁ జెందిరం
బలరించు నెవ్వని ♦ యడుగుఁ దమ్మి
ముల్లోకములవారి ♦ మురిపెంపుఁబాటల
నాటాడు నెవ్వని ♦ యసము నెలత
పుట్టఁ బుట్టువుపల్కు ♦ పూఁబోడి సొమ్ముల
కొఱఁదీర్చు నెవ్వని ♦ గొనములచ్చి
తనుఁగొల్చువారి వం ♦ తలఁగూర్చు ల్లేముల
గెంటు నెవ్వని కడఁ ♦ గంటిచూడ్కి

తే॥ వాని ముక్కంటి వింటిచే • వలకుఁ ద్రుప్పఁ
బుడమి కన్నియ యెడఁ దమ్మిఁ ♦ బోలుచుఁ దేటిఁ
దలతు శ్రీరామదేవుఁ జి ♦ త్తంబునంద
మందరస సత్కవిత్వ సం ♦ పత్తిఁ గోరి॥

క॥ అని దేవగురు కవిద్విజ
జనమును మనమున నుతించి ♦ ఘాయాంకవులం
గనివిడిచి యొక్కపొత్తం
బును విరచింపంగఁ గుతుక ♦ మున నున్నంతన్॥

ఉ॥ శ్రీరమణీయమై పెనుపుఁ ♦ జెందిన రాజకులంబునందు మం
దారముదారి నాశ్రితులఁ ♦ దన్పుచుఁ గీర్తుల తానుషక్తమై
భూరిగుణాలయంబు కను • మూఁరుకులంబు కరంబెసంగు న
ప్పేరెటులబ్బెనో? కలదు ♦ పేర్చిన మూఁడవకన్ను వారికిన్॥

క॥ ఆవంశంబున సొరిది న
నావిలమతి యుదయమందె • నలవెంకటరా
జావిష్ట విఘ్నభర్తకుఁ
డావిభునకు నరసమాంబ ♦ యాలై వెలసెన్॥

ఉ॥ ఆనరనాథమౌళి సతి ♦ యా నరసాంబిక యందుఁ గాంచె భూ
ధేనుసువర్ణదాన జిత • దివ్యవనాంతరభూజు సర్వవి
ద్యానవ భోజు భూజన ని ♦ రంతరసంస్తుత వర్ణనీయ తే
జోనిధి తేజు నన్వయవి • శోధను నాత్మజు జోగిరాజునాన్॥

ఆ॥ వె॥ ధర్మపత్నియయ్యె ♦ ధరణీధ్రధైర్యుఁడౌ
జోగిరాజమణికి • సురుచిరాంగి

దేవవిప్రబంధు • సేవాపరాత్మక
భద్రశీలమైన • భద్రమాంబ॥

శా॥ ఆభద్రాంబిక సంతతార్చిత నిజే • శానుగ్రహంబొప్ప నా
గోభీతాత్ములఁ బుత్రులంగనెనొగి • న్గోపాల రాజేంద్రునిఁ
శ్రీభవ్యుండగు వేంకటావనివిభు • శ్రీరామ సౌమిత్రియు
క్షోభా సంవిజితాశ్వనేయమగు త • త్సుభ్రాత్రు భావం
బునన్॥

తే॥ ఘనుఁడు వెంకటరాణ్మణి • కన్నసుతుల
రామరాజును మఱి సుబ్బ • రాజుఁ బెండ్లి
యాడి యొగి నచ్చమాంబ స • త్యాంబ పెద్ద
రామరాజును జిన రామ • రాజుఁగనిరి॥

కం॥ గోపాలరాజ మణియుం
జేపట్టె న్నరసమాంబ • శ్రితజగదంబన్
సూపహితగుణకదంబ
న్భూపాల కులావలంబ • భూరినితంబన్॥

సీ॥ పురుషోత్తమత్వ వి • స్ఫూర్తిమూర్తి యపోని
రమ్యు లక్ష్మీపతి • రాజవర్యు
నతిలోక వైభవో • న్నత వినతాత్మ నా
శ్రయణీయు వేంకట • రాజముఖ్యు
నకలంక సుప్రసా • దాస్పద వదన వి
భ్రాజమానుని చంద్ర • రాజచంద్రు
భోగినీవర్ణిత • భోగావళీగత
ప్రాభవాంచితు జోగి • రాజహంసు

ఆ॥ వె॥ సుగుణ ఖనులఁ గనియె ♦ సూనుల గోపాల
నరవరేణ్యుఁడల్ల ♦ నరసమాంబ
యందు నందునిందు • నవ్యయసుఖముల
నందఁగోరి వారి ♦ యందునోలి॥

క॥ ఆపన్నజన దయాళుఁడు
భూపాల కులప్రదీప • భూతుండౌ ల
క్ష్మీపతి రాణ్మణివంశం
బేపారెడు ముత్తియముల • కిక్కగ వాలిచెన్॥

తే॥ గీ॥ వరుస వేంకటరాజుగో ♦ పాలరాజు
సుబ్బరాజనన్నిద్దఱ ♦ సుతులఁగనియె
గోపులంబోలువారికిఁ • గొడుకులైరి
ప్రకటవినయులు వెంకట ♦ రాజముఖులు॥

ఆ॥ వె॥ వెంకమాంబయందు • వెంకటరాజునుఁ
గనియెచంద్రరాజు ♦ ఘనయశుండు
భారతప్రశస్త ♦ వసుధేశనీతిస
ద్గుణములెల్లవాని ♦ తోడఁబుట్టె॥

కం॥ గురుశుక్ర నీతివిద్యలఁ
బరిణతుఁ డధిజనవిధేయ ♦ భావుఁడతఁడు ధీ
వరులగుఁగొడుకుల సుగుణో
త్తరులంగనెనన్వవాయ ♦ తంతువుసాగన్॥

కం॥ సారమతిజోగిరాజతి
భూరిగుణాస్పదుఁడు ధర్మ♦ మున్వాలయించెం

దారమతి వైభవమ్మును
దారమతయుఁ దోఁడుగాఁ గృ ♦ తస్వార్థుండై॥

క॥ గోపాలుజోగిరాజధ
రాపాలునిసతికి నేనమె ♦ బ్రహ్మణీంద్రా
ణీ పద్మలు జ్ఞానంపుం
బ్రాపునఁ బ్రాభవమునందు ♦ వైభవమందుజ॥

సీ॥ భద్రమాంబాప్రాణ ♦ పతికీర్తనీయుండు
బుధనుతవినయుండు ♦ బుచ్చిరాజు
సత్యమాంబాదారుఁ ♦ డత్యుదారస్వాంతు
డల్లవెంకటరాజ ♦ నన్యతుల్యుఁ
డచ్చమాంబానాథుఁ ♦ డాశ్రితపాలనా
శ్రద్ధధానుండైన ♦ రామరాజు
సుందరాంబాచిత్త ♦ చోరుండుధీరుండు
రంగరాజుధరామ ♦ రప్రియుండు

తే॥ గీ॥ మహితులేసాధ్వికినిమేన ♦ మామలల్ల
సూరి వెంకటపతిరాజు ♦ సుబ్బమాంబ
యేమహిళకు మాతామహు ♦ లీడ్యచరిత
యాగరితజోగిరాజుని. ♦ ల్లాలు వెలయు॥

సీ॥ పద్మరాజునకుసు ♦ బ్బమదేవి కేతన్వి
న ప్త్రియైమేలిజ ♦ న్మమ్మునదాల్చె
నట్లయేసుచరిత్ర ♦ యచ్చమాంబకుఁదిరు
పతిరాజమౌళికిఁ ♦ బాత్రియయ్యె

బాపిరాజునకుఁద ♦ త్పత్నియగు నరసాంబి
కకుఁబుత్త్రియయ్యె నే. ♦ ఘనచరిత్ర
రహినచ్చమాంబికా ♦ రామలక్ష్మిప్రపతి
యగు పెద్దిరాజున ♦ కనుజయ్యెవ తె

తే॥ గీ॥ యల్ల వెంకటరాజు మే ♦ నల్లుఁడే సు
సాధ్వికిమహానుభావనా ♦ సరసిజాక్షి
మం తెనాన్వయపావని ♦ నింతిఁబరిణ
యంబయిగడించె జోగిరా ♦ జమితయశము॥

కం॥ ధర్మాలంబన భూతవి
నిర్మలమహితాభిజాత ♦ నిస్సారితదు
ష్కర్మపరిపూతసీత వి
నిర్మించెనుజోగిరాజు ♦ నియతినియత యై॥

ఆ॥ వె॥ అక్కటుంబినిగనె ♦ ననఘు వెంకటరాజుఁ
దనదుగర్భశుక్తి ♦ తగఫలింపఁ
గోరి తెమ్మకొనియెఁ ♦ గోడలిరుచిరాంగిఁ
బిచ్చమాంబయనఁగ ♦ సచ్చరిత్ర॥

కం॥ పతివ్రతాభిజాత్య
స్ఫీతయశోద్యోతసీత ♦ తెలయించిననే
కాతతసుకృతారంభము
లాతరణిశశాంకస్థి ♦ రాయతిగలుగన్॥

సీ॥ నిక్షేపములఁజేసె ♦ నిజధనంబుల కెల్ల
ధనపద్మాచరితుల ♦ నవనిసురుల

బావుల చెరువులఁ ♦ బన్నించెఁ ద్రవ్వించె
జంతుసంతృప్తిశా ♦ శ్వతముగాఁగ
సేవించెఁ గాశివి ♦ శ్వేశుఁడాదిగఁగల్గు
క్షేత్ర తన్మూర్తివి ♦ శేషములను
వినెఁబురాణేతిహా ♦ సనవప్రబంధముల్
సబహుమానముగనా ♦ సక్తిమిగుల

తే॥ నర్థిగోభూహిరణ్యాము ♦ ఖ్యంబులైన
దానముల్పదియాఱు ని ♦ త్యముగనొసఁగె
శ్రీగురుసమాశ్రయణమున ♦ సీతమాంబ
చెవికిఁ జవిఁజూపెఁ దిరుమంత్ర ♦ సిద్ధరసము॥

కం॥ ఏసవనమొవఁడు సేసిన
నాసీతాంబిక సహాయు ♦ మై ధనమొసఁగున్
జేసె మఱిఁబెక్కుమార్లు సు
ధీసమితికి బహుసరస్వ ♦ తీదానంబుల్॥

ఉ॥ పంబిన భక్తియోగమున ♦ భావినిసీతమ పిట్లవాని సా
లెంబను స్వీయమాఁబురిఁ జ ♦ లింపనికీర్తియపోని దేవళం
బుంబనిఁ బూన్చియచ్చట వి♦భూతికి నీషుగనాంజనేయ దే
వుం బవమానసూను నధి♦పున్నిలిపెందన వంశముబ్బఁగన్॥

కం॥ ఎత్తించె ధ్వజస్తంభము
నిత్తడిఁ బైఁదొడుపుఁజేసె ♦ నిటుస్వీయంబా
పుత్తడి తోధర్మంబుల
నుత్తమము లనేకములుగ ♦ నొదవించెఁబ్రోన్॥

ఉ॥ ఈవిధి ధర్మకర్త్రియగు ♦ నింగితవేదిని సీతమాంబయా
బావకొమారులున్నకల • బంధువులుం దనచుట్టనుండభూ
దేవులతోఁ బ్లవంగవిభు ♦ దేవళమందు సదస్సుదీర్చి స
ద్భావముతోననుంబిలువఁ♦బంచిసమర్థ సమాదరంబునన్॥

కం॥ మీయయ్య మీరుఁజెప్పిన
నోయయ్య పురాణగాథ ♦ లున్నతి వినినే
జేయఁగల పనులఁ జేసితిఁ
బోయన్నియుఁ జేయనన్నుఁ ♦ బోటికిఁ దరమే?॥

చం॥ ముదిరిన బ్రహ్మచారిమన♦ముంగిటివేల్పగు నాంజనేయు సం
పదనొకయింటివాఁడగు శు♦భమ్మునకిమ్ముగఁ జేయ నెంచితిన్
హృదయము మెచ్చి మంచియితి♦వృత్తమెసంగెడుగావ్యకన్యస
మ్మదమునసీయ వేయనిన♦మస్కృతితోఁదమలమ్మొసంగినన్

మ॥ అతిసంతోషముతోడ నేనునుఁ దదీ♦యంబైన మేలంది మ
త్కృతినాథుండు చిరార్థితుండు సమగూ♦రెన్సత్యనారాయణ
వ్రతమాహాత్మ్యముఁగూర్తుఁబీనికనుచు♦న్భావంబునన్భావియ
ద్భుతమాతత్కథ సుప్రసిద్ధమగుటం♦దోడెంబవర్ణించెదన్॥

సీ॥ అల కేసరిక్షేత్ర • మైన యంజనయందు
రుద్రవీర్యమున మా ♦ రుతువరమునఁ
బొడమియింద్రునివజ్ర ♦ మునకు నోడని గరి
మంబునఁ దా హను • మంతుఁడనఁగఁ
బేరంది యందఱు ♦ వేల్పులు వరమిచ్చి
నేయస్త్రశస్త్రంబు • లేనిదన్న

నొంపని కడిమి చె ♦ న్నువహించి తొమ్మిది
వ్యాకరణంబులు • నాదిఁగాఁగ
తే॥ నఖిల విద్యలు నినునితో ♦ నభ్యసించి
తత్సుతుండగు సుగ్రీవుఁ ♦ దవిలి మంత్రి
పదవి నెగడుచు శ్రీరాము ♦ బంటననుచు
మించి లంక దహించిన ♦ మేటియసదె?

సీ॥ శతయోజనంబైన ♦ సాగరంబవలీల
లంఘించె విఘ్నము ♦ ల్వాలను సెడఁగ
నలువదినూరులా • నామడలారసి
వేగకమున్న తా ♦ వెదకె సీత
రేగి శాత్రవుని పం • క్రిండామడ యశోక
వనమొక్క గడెలోన • మొనసి వెఱికె
లెక్కకు మిగిలి వా • లిన పగవారల
సైన్యము ల్నుగ్గు నూ ♦ చముగనఱిమె
తే॥ పట్టువడినట్టుల నటించి ♦ ప్రభువుఁగాంచి
నీతులవచించి తలఁద్రొక్కి • నింగిముట్టెఁ
జూచిరమ్మన్న గాల్చి వ ♦ చ్చు ఘనుఁడన్న
పేరుఁజెందిన మాకృతి ♦ వరుఁడ వరుఁడు॥

సీ॥ ఒకపిడికిలిపోటు ♦ నకు రావణుండేని
జముఁజూచివచ్చెడు ♦ జాడ నెఱపె
నుక్కుతునుకలువోని • పెక్కంద్రు దైత్యుల
నొక్కొక్క తాకున ♦ నుదిలపఱిచె

ననిమూర్ఛనొందిన • తనవారిఁ గావ సం
జీవనిగిరితోడఁ ♦ జేరఁదెచ్చె
సాకేతపురమందు ♦ సామ్రాజ్య పట్టాభి
షిక్తుఁడౌ శ్రీరాము ♦ భక్తిఁగొలిచె

ఆ॥ వె॥ శౌరశౌర్యధైర్య ♦ వీరభావప్రమా
వినయకీర్తిముఖ్య ♦ వివిధసుగుణ
నిచయుతోషితావ ♦ నీనాకపాతాళుఁ
డాంజనేయదేవుఁ ♦ డసదువాఁడె?॥

శా॥ భక్తిన్రాముని దేవుఁగా గురునిగా ♦ భ్రాజిష్ణుగా నెంచి సీ
తోక్తప్రక్రియ నాత్మతత్వమఖిల♦మ్మూహించి మేలెంచి య
వ్యక్తాతీత తగంధమాదనమునం ♦ దాసీనుఁడై సత్పదా
సక్తిన్మేల్తపమాచరించెడుభవి♦ష్యద్బ్రహ్మ సామాన్యుఁడే?॥

శా॥ స్ఫీతక్ష్మాసుర మంత్రతంత్ర వశుఁడై ♦విజ్ఞాభియోగోల్ల స
ద్భాతిం బిట్టలవాని పాలెమున ను♦ద్బుద్ధత్వముంబొంది త
త్సీతాంబాపనితాలయస్థిరతర ♦ శ్రీసంశ్రయీభూతుఁడౌ
ఖ్యాతుం గేసరి పుత్రునున్ముఖు నభి♦ధ్యానింతుఁగృత్యర్థమై.

షష్ఠ్యంతములు.

కం॥ ఏతాదృశగుణ గరిమో
పేతునకుఁ రాజపుర ని ♦ విష్టాత్మునకుఁ
సీతాంబా స్థాపితునకు
భీతాసుర లోకునకు న ♦ భిధ్యాతునకుఁ॥

కం॥ భక్తజనపాలనా సం
సక్తమనోజ్ఞాతునకు న ♦ సంశయసమభి
వ్యక్తాఖిల విద్యునకుం
బ్రాక్తన సుకృతాభినంద్య ♦ పదపద్మునకుఁ॥

కం॥ శ్రీరామ దూతునకు సు
స్మేరవదన కమలునకు న ♦ మేయబలునకుఁ
భూరామా భారాపహ
ఘోరర్గళ జృంభితునకు ♦ దుర్జయ మతికిఁ॥

కం॥ దేవా? నీకర్పితముగ
నావర్ణితమైనసత్య ♦ నారాయణుఁ డ
న్దేవుని వ్రతవిభవంబుం
భావంబున నవధరింపు ♦ మా? యెట్లనినఁ॥

కథారంభము.

కం॥ రత్నకలాపాంచితమై
రత్నాకర మీఁడనంజ • రత్నవిభూతిన్
నూత్నమగు పుడమితొడవగు
రత్న పురమ్మలరు సర్వ • రమణీయంబై॥

ఉ॥ ఆపురిలోన నుండెడు మ • హాజన వర్యుఁడొకండు వర్తకం
జేపనిఁబూని యుజ్జ్వల ద • హీనమణీధన సన్నిధానమై
శ్రీప్రదమైన పూరుషుని • సిద్ధియయాలను శాస్త్రపద్ధతి
వ్యాపృతికి న్నిదానమగు • భావిని భావముతోఁ జరింపఁగన్॥

కం॥ శ్రీ వర్ధన నామకుఁ డతఁ
డావిష్కృత సుగుణరత్న • హారిచరిత లీ
లావతి నుపలాలించుచు
నీవిధి నుడువం దొడంగె • నేకాంతమునన్॥

శా॥ ఓలీలావతి? మత్సమానుఁడగు వై • శ్యుంగాననెందేని ల
క్ష్మీలాభంబుననైనఁ దృప్తిపనునే • కృత్యహానముద్యోగమీ
వేలన్సాగరభూమిభాగముల శ్రీ • విస్ఫూర్తితో నూత్న ర
త్నాలంకారములమ్మఁబోవలయునీ యాంతర్యమెట్లున్నదో॥

కం॥ ఆదేశమ్ముల వార్తలు
నీదృశములుకాన నిప్పు • డిటు పోవలసెం
గాదనక యనుమతింపం
గాఁదగు నింకేదియు నుడువఁ • గాఁ గాదనుడున్॥

తే॥ గీ॥ అతివ యప్పని తప్పని ♦ దనుట నతని
చిత్త గతిమాన్పఁగాఁదగు ♦ జేవలేక
విరహమునకాత్మఁ దలరియు ♦ విభునిజూచి
శుభ మనుచుఁ జెమ్మ గ్రమ్మెడు ♦ చూపుమలిపె ॥

శ్రీవర్ధనుడు వాణిజ్యయాత్ర కరుగుట.

తే॥ గీ॥ అదియ యనుమతిగాఁగొని ♦ యర్యవరుఁడు
జాగ రూకవై యుండుము ♦ చానయను సు
తగిన ధనములు నింపిన ♦ తరణితోఁడ
సాగరంబున జనెఁబరి ♦ జనులుగొలువ॥

ఉ॥ పోయి యనేకదేశముల ♦ పోడిమినెమ్మదినాదరింపుచా
యూరెడ రత్నముల్విలువ ♦ నార్జనహెచ్చుటకిచ్చ మెచ్చు
చుం। బాయని కూర్మిఁగౌశికియ ♦ భంగ తరాంగ తరంగ
సంగతి। న్నాయకు నాదరించు నెడ ♦ నోతతినాగుచుమంత్రి
కిట్లనున్॥

శా॥ ఆ గోదావరి తీరదేశము మహీ ♦ యః ప్రాభవోద్యానభూ
భాగా మోదితమంద మారుతరుత ♦ వ్యామృష్టనిర్మృష్టసం
భోగాయాస సమాసభాసురస్ఫుర ♦ న్సూక్తీడ్యనారీనరం
బాగోదారముఁజూచితే? సచివవ ♦ ర్యా? స్వర్గమిట్లుండు నే॥

మ॥ మఱియుంజూచితె? యల్లతీరమునసా ♦ మ్రాజ్యంబుతో
నొక్కటే। డొఱపొప్పర్ణ కుటీర మధ్యమున వి ♦ ద్యుద్గాత్రి
యాపత్నితో। నఱలేకుండ మహావ్రతంబెదియొ చే ♦ యం
బూనినట్లుండెని। త్తఱిఁ దత్సన్నిధి కేగి తద్విధముఁ జి ♦ త్తం
బారనీక్షించెదన్ ॥

కం॥ అనిసోత్సుకమతిసహాపరి
జనుఁడై సజ్జనుఁ డుమెునసి ♦ చనుచు నెడ వయో
ఘనుఁడగు కంచుకినడుగుట
యును వీనిక నిట్టులనియె ♦ నొగినాతండుం॥

సీ॥ కలనైనఁ బరకాంత • కథసహింపనివాఁడు
ననుకూలుఁడై పత్ని • నరయువాఁడు
తగుబంధుగులనైన • నగియుఁబొంకనివాఁడు
పరహితసత్యంబుఁ • బలుకువాఁడు
శత్రులనేనింద • సలుపనెంచనివాఁడు
చెన్నటి మిత్రుశా ♦ సించువాఁడు
వాదునకే నస ♦ త్పక్షమూననివాఁడు
విశ్వేశుభక్తిసే ♦ వించువాఁడు

తే॥ గీ॥ నాస్తినేరనివాఁడుఁ బ్ర • శస్తిఁ గన్న
వాఁడు వాడనికీర్తి పు ♦ ష్పమ్ముబాఁడు
వీరుఁ డుల్కాముఖుండను ♦ పేరివాఁడు
లీలధర్మ పురీవరం ♦ బేలువాఁడు॥

ఆ॥ వె॥ భద్రముఖి వినిద్ర ♦ పద్మపత్రాక్షిసు
వ్రత గోనాలదొంతి ♦ వారణేంద్ర
యాన నీడవోలె ♦ ననుసరించి చరించు
భద్రశీల వానిఁ ♦ బడతిమిన్న ॥

ధర్మపురీశుడు సత్యనారాయణ వ్రతము నాచరించుట.

తే॥ జాయతోఁగూడి మాఘేదు • సత్యదేవుఁ
బూజసేయుంగ సమకట్టి ♦ పున్నెమైన

కౌశికీతీరమునఁ దన ♦ కలిమి వెలయ
విడిసియున్నాఁడు వలతేని ♦ వేఁగఁబొమ్ము ॥

చం॥ అనవిని సంతసమ్మున మ ♦ హాజనుఁడేగి విధిప్రయుక్తిఁ గాం।
చిన విభుఁడాదరించెఁదగు ♦ చేతలనుండె నతండు నట్టిచో ।
జననుతుఁడౌ పురోధయను ♦ శాసనమొప్పఁగ । విఘ్ననా
థుపూ । జనమటవమున్నగాఁజరిగె ♦ సర్వవిధానము విధ్య
ధీనమై ॥

కం॥ ఇంద్రాది దిగీశులతోఁ
జంద్రాదినవగ్రహముల ♦ సంభావనని
స్తంద్రుఁడయి సలిపి పయిభూ
మీందుఁడు సద్భక్తియుక్తి హృష్టాత్ముండై ॥

తే॥ సత్యదేవు రమాసతీ ♦ సహితు నెడద
ధ్యాన మొనరఁగ నావాహ ♦ నాదికములఁ
బ్రతిమ నర్చించి ధూపదీ ♦ పము లమర్చి
యవసరప్రాప్త నైవేద్య ♦ మాహరించె ॥

కం॥ సింగపుఁదలకల ముఱుఁగుల
కుంగలయూఁజాలుమకర ♦ కుండలములపై
హంగగుబంగరుసేల్వ సొ
బంగెల యింపంగనొక్క ♦ పండితుఁడచట౯ ॥

ఆ॥ వె॥ ఉన్నతాసనమున ♦ నుండిపొత్తమువిప్పి
శ్రుతికి తగిన రాగ ♦ గతి నమర్చి
గళముసంబళించి ♦ క్రమపురాణమ్ముఁ
జెప్పఁదొడఁగె స్మితము ♦ చెంగలింప ॥

తే॥ గీ॥ నాల్గు మొగములులేనట్టి ♦ నలువయొండు
కేలుఁ గవనొప్ప రెండవ ♦ కేశవుఁడు
ఫాలమున లోచనములేని ♦ భవుఁడు బాద
రాయణుఁడు వంద నీయుఁడీ ♦ ప్రజకునెల్ల॥

తే॥ జ్వలనసముఁడైన రోమహ ♦ ర్షణ తనూజు
సత్రయాగంబునంబూజ ♦ సలిపియుడుగ
శౌనకాదుల కమ్ముని ♦ సత్తముండు
నాదరంబుననిట్లను ♦ ననఘులార? ॥

నారదమునీంద్రుఁడు మహావిష్ణువును స్తుతించుట.

కం॥ నారదుఁ డొకపరి భూసం
చారమ్మొనరించి ప్రజల ♦ చారిత్రలకుఁ
దూరవగచి వైకుంఠముఁ
జేరి యిటు నుతించెనా హృ ♦ షీకేశ్వరునిఁ ॥

సీ॥ ఉద్ధరించితికదా? ♦ యుదధిలోఁబడిచీకు
నవని వ రాహంబ ♦ వై కడంగి
యర్పించితివికదా? ♦ యసురరూ పడఁగించి
యజునకు శ్రుతుల మ ♦ త్స్యంబవగుచు
నాహరించితకదా? ♦ యఘములఁదొలఁగింప
నంఘ్రినీరజమున ♦ నమలరుచిరము
పోషించితివికదా? పుణ్యవంతులనెల్ల
భువనమోహనరూప ములధరించి

తే॥ నేలభారమ్ము మముఁబోంట్ల ♦ నేలుభార
మాద్గిఁబూనితి విపుడుపో ♦ మ్మన్నఁబోదు

కారె? విదితాత్మనిధ్యాన ♦ కలితవిశ్వ
రూప? నీరూప? రూపవ • ద్రూపరూప? ||

కం|| అని మునికొనియాడిన నసె
జనార్దనుండా దరమున ♦ సంయమినాథా?
పనియేమి కలిగి వచ్చితొ?
మనమున నేమున్నదో? స ♦ మ స్తముఁ జెపుమా||

కం|| ఆ ముని యిట్లను దేవా?
నీమది కెఱుఁగంగరాని ♦ నియతియుఁగలదే?
భూమి భువనమునఁబాపం
బేమి వచింపంగఁగలద ♦ హీనశయానా||

సీ|| బ్రహ్మవిద్వేషులు ♦ పరపీడనులు లోభ
వశులు గామక్రోధ ♦ పరవ్యాదయులు
ధర్మదూరులు దయా • దాన వివర్జితు
ల్విహితా హితకృతి ప్ర ♦ వీణమతులు
సంచిత పాతక ♦ పంచకు లుపపాత
కాశ్రియభూతు ల ♦ నాశ్రవస్థు
లై భూమిజనులు మ ♦ హానరకంబులఁ
బాల్పడి తెఱువు చూ ♦ ప్పడమిఁ బడమి

ఆ|| వె|| హీన యోనిఁ బొడమి • యీనెటి సుడి నుండి
సుడికిఁ బోయి తిరుగు ♦ సురిగలట్లు
మొదలుఁ దుదియు లేని ♦ ముప్పునఁ బడిరట్టి
వారి నుద్ధరింప ♦ వచ్చు నెట్లు||

చం॥ తప మొనరింప లేరొకట ♦ దానము సేతకుఁ బెంపు లేదక
ర్మపథ మెఱుంగరానిది య ♦ మానుషమాత్ర విచార
మెట్టులీ । కుపురుషులొక్కసారిగ ల ♦ ఘుప్రతిపత్తిని
హాపరత్రభో । గ పరతఁ బాప పర్వత మ ♦ గల్చి భవా
బ్ధిఁ దరింతురో గదే॥

కం॥ శ్రీరమణా? తలచినంతన
పార మహాదుఃఖ జలధి ♦ పాల్పడు ఘన మ
వ్వారలు సుఖింపఁ గృప వై
వార నుపాయంబుఁ జెప్పి ♦ పాలింప గదే?॥

కం॥ ఏ దేవు నే వ్రతంబున
నే దారి భజింపవలెనొ ♦ యెయ్యది ఫలమో
శ్రీదయితా? దీన మున్నెవఁ
డాదృత పరుఁడై మహార్థ ♦ మందెనొ చెపుమా?॥

తే॥ అనినఁ జిర్నగ వాస్యమ్ము ♦ నాము కొనఁగ
నాథుఁ డమ్మునినాథ స ♦ న్మాన్యుఁ గాంచి
వత్స? ప్రశ్నించితివి దీన ♦ వత్సలస్వ
భావమున నింకఁ జెప్పెదు ♦ వాఁడ వినుము॥

నారదమునికి మహావిష్ణుండు సత్యనారాయణవ్రత విధానము నుపదేశించుట.

మ॥ అతి లోకం బఖిల ప్రదాన చణ ♦ మార్యా? సత్యనారా
యణ । వ్రతమద్దానను సత్యదేవు రమనా ♦ హ్వానించి
పూజించి యా । యతభక్తిన్జను లామయం బెడలధా ♦
న్య ద్రవ్యసౌభాగ్య సం । తతి పర్యాప్తి సుఖింతు రిచ్చటను
మో ♦ దంబందు వారచ్చటన్॥

సీ॥ ఏ దేని దినమున • నీ హితనియమముఁడై
విప్రులు బంధుగు • ల్వెంట నడువ
దేవతాయతన న • దీ దేశముల కేగి
సాయం సమయమున • సత్యయుక్తి
సత్యనారాయణ • స్వామినిఁ బూజించి
గోధూమ చూర్ణంబు • గోఘృతంబు ।
పాలు ద్రాక్షలనంటి • పండ్లు శర్కరయునుఁ
గలిపిన నైవేద్య • కంబొసంగి

తే॥ కథను విని విప్రవరులకుఁ • గాన్కలొసఁగి
యందఱ భుజింపఁజేసి య • నంతరమునఁ
బతి ప్రసాదంబు నైదవ • పాలు మొసవి
జాగరంబు మహద్గోష్ఠి • సలుప వలయు

ఆ॥ వె॥ అంతసత్యదేవు • నాత్మదలంచుచు
నిమ్ముఁ జేరికోర్కు • లెలమిఁజెసయు
మానవుఁడుసుఖించు • మఱియింతకన్నసీ
కలి లఘుప్రసక్తి • గలుగఁబోదు ॥

ఆ॥ వె॥ కులముగోత్రమనుచుఁ • గలిమిలేమియటంచు
నసమయంబు సమయ • మనుచు లేద
యెవ్వఁడెప్పుడెట్లు • లేనిఁబూజించుఁబో
ఫలముగలుగు నెడఁద • భక్తియున్న ॥

కం॥ ఈజన్మము సఫలముగా
భ్రాజిష్ణుండగుచు దేవ • పథమునఁజనుఁ ప

త్పూజనమొనర్చు నరుఁడ
వ్యాజంబగు భక్తికలిమి ♦ భవముఁ దరించున్ ||

కం|| నీసంశయ మెడలఁగ నితి
హాసంబువచింతునొక్కఁ ♦ డదియు మొదలఁద్వ
త్ప్రాసంగికంబ యావధా
నాసాదిత చిత్తవృత్తి ♦ నదిజేర్పుమునీ ||

కాశికాపురివర్ణనము.

సీ|| వాఙ్మనఃకాయిక ♦ పాపమలంబులఁ
గడుగునెచ్చోటగం ♦ గాభవాని
యాకలితెక్కలి ♦ యడఁగించు నెచ్చోట
నన్నపూర్ణమ్మ పా ♦ యసమొసంగి
పాలించు నెచ్చోట ♦ భైరవమూర్తియం
తశ్చరచోరసం ♦ త్రాస ముడిపి
మెచ్చోటఁదగుతరి ♦ నీశభావంబిచ్చుఁ
జెవిలోననేమేమొ ♦ చెప్పివిభుఁడు

తే|| నుర్విఁగలవారికదియ మ ♦ హోదయంబు
పుడమియునితరసామాన్య ♦ భూషణంబు
కలుములకుఁ బాలవెల్లియై ♦ వెలయునలవ
రాలగని రాజశేఖరు ♦ రాజధాని ||

కం|| సుస్పృహాఁదస్కరుతోఁడఁబృ
హస్పతియాకృతిగణంబు ♦ నందెనసెఁబదం
బాస్పదమె తెల్వికింక వ
నస్పతియట్టిఁడని యచట ♦ నగుదురువిబుధుల్ ||

కం॥ రాజన్యుల మగుమాత్రో
రాజనఁ డారాజు తులకు ♦ రాఁ జెడిపోఁడో
రాజీవమిత్రుఁడే సరి
యాజి భృగుజుఁ గెలిచెనాయ • టందురు రాజుల్॥

గీ॥ ధర్మమెఱుఁగని ధనపుఁబా ♦ తర లవేల
యని కుబేరుని నిరసించు ♦ నట్టివైశ్య
లలఘుకృషి నిష్ఫలంబని ♦ హాలినిఁ దెగడు
నట్టి తుర్యులు నివసింతు • రచటనోలి॥

సీ॥ కేలీశుకాలాప ♦ లీలావిస్మృతలోక
బాలాసములాస ♦ భాసురంబు
కాలీద్రుగాలీక ♦ లాలీన సురసాల
పాలీసు మారామ ♦ భావితంబు
లోలన్మరాలీమృ ♦ ణాలీప్రణాలీవి
శాలీభవత్సర • శ్శాలమాన
మేలాల తాలాల ♦ నాలిప్రకర చాల
నాలీఢమారుతాం ♦ దోళితంబు

తే॥ నీల మణిమాలికాత్కురా ♦ భీలకేతు
కీలితదుకూల ఖేలాను • కూల మాల
తీలతా లసమానాలి ♦ వేలమంజ
కీల లత్సమ దాళిత ♦ దాలయమ్ము

సీ॥ పురిలోని దేవళం ♦ బులపొంత రథ్యలఁ
బొడవైన మసనంపు ♦ భూమియందు

రుద్రాక్షమాలికా ♦ భద్రహస్తులయందు
వెలిబూదె యలమిన ♦ వేసమందు
వృత్తివల్లరులావ ♦ రింపని మనముల
జుత్తిమెత్తిడి నట్టి ♦ భావమందు
నొకపూటతిని నేల ♦ నొదుగు రాత్రులందు
నేమియులేనట్టి ♦ గీమునందు

తే॥ జండశాసనుఁడఁట దయా ♦ సాగరుఁడఁట
బ్రాహ్మణుండట ఱేఁడట ♦ ప్రజలదొసగు
లెఱుఁగుకొలకు విశాలాక్షి ♦ యెలమిఁగొలువఁ
గేలి విహరించునట యొండ ♦ కించనుండు ॥

సీ॥ అనురాగపథముల నపరాగవీథులఁ
బ్రజలకు నెపుడులో ♦ పములులేవు
సావజ్ఞ మతుల న ♦ నవధానబుద్ధుల
విధులకు నొకట న ♦ న్యథలులేవు.
ధర్మంపుదీప్తులఁ ♦ దరుణ చంద్రాభలఁ
దాత్వికపక్షపా ♦ తములులేవు
శస్త్రయుద్ధంబుల ♦ శాస్త్రవాదంబులఁ
దమవారికెందు నో ♦ టములులేవు

తే॥ చూరదలంచిన లేమికిఁ ♦ జోటులేదు
సిరికి నొండెడ నడుగిడ ♦ సెలవులేదు
మిత్తి తనయిచ్ఛఁ జనఁ దప్ర ♦ మేయ మహిమ
మునఁ బ్రవర్తిలు నయ్యూకిం ♦ చనుని వీఁట ॥

బీ ద బ్రా హ్మ ణు ని క థ.

ఉ॥ ఆపురిచారుకాశి నియ ♦ తాత్ముల పాలిటికల్పవల్లి భో
గాపణమచ్చటం గలఁ డ♦నాథ్యుఁడు విప్రవరుండొకండు భి
క్షాపరుఁడై చరించెడు నొ ♦ కంటనుఁబూడదు బొజ్జ యెప్పుడే
పాపమొనర్చెనో యను భ ♦ వంబునఁ గాక మఱొంటఁ
దీరునే ॥

తే॥ అకట తిలరాశిలోఁ బొర ♦ లాడెనేని
నంటునది యంటుగాని భా ♦ గ్యమున కెవఁడు
కర్త! దయలేని వాఁ డెశం ♦ కరుఁడు నరుని
యిచ్చమెయిఁ బోయి తటిత్రోన ♦ మెచ్చుఁ గాక ॥

కం॥ ఆవిప్రుం డొకపరి భి
క్షావిధిఁ బురిఁ జుట్టివచ్చి ♦ కానక కాంచెన్
శ్రీవిస్ఫార కటాక్ష ద
యావర్షు నదృష్టపూర్వు ♦ నవనీ ద్విజునిన్॥

కం॥ తన వృత్తాంతం బాద్విజుఁ
డనుకంపాయత్తుఁడగుచు ♦ నడుగం బ్రథముం
డను వినుమా నుడివెద ననుఁ
బునీతుఁ జేయంగఁ దలఁపు ♦ పుట్టెనొ నీకున్ ॥

తే॥ బ్రాహ్మణోత్తమ యేనును ♦ బ్రాహ్మణుండ
నాకలియు డప్పి తీరని ♦ యట్టివాఁడ
మొక్కలంబు కుటుంబంబు ♦ మోవలేక
తిరుగుచున్నాఁడ దొరకదు ♦ తిరిపెమేని ॥

సీ॥ పదుగురిలోమాటఁ • బాటికిరానీదు
మోమున నెసకంబు ♦ పొడ వడంచు
శాస్త్రార్థచర్చాప్రసక్తికిఁ జోటీదు
మతికి ననుత్సాహ • గతి నమర్చు
నప్పొడబ్బినదాని కానంద పడనీదు
రేపులేదనుచింత ♦ కేపుసూపు
నభిమానపుంద్రోవ ♦ నడుగిడఁ బోనీదు
క్షుత్పిపాసలకు నా ♦ కూఁత మొసఁగు

తే॥ ప్రాణములఁ బోచుశే పురు ♦ షార్థమనుచు
నొత్తిచెప్ప నొకప్పుడు ♦ నొత్తి గిలదు
తరుణి సుగృహీ తనుదరిద్ర ♦ తావధూటి
నేలుమాకునుఁ బరమాత్మ ♦ కెంత దవ్వు॥

ఉ॥ ఆయతమానుఁ గన్గొని మ ♦ హా ద్విజుఁ డో మహనీయ
సత్యనా । రాయణమూర్తిఁ గొల్వుము వ్ర • తాప్తి నతం
డుఁ బాలించు దోసమున్ । శ్రీయు వరించు నిన్ను నద ♦
నీయవిధాన మిదంవిధంబటం । చాయను వెల్లఁ దెల్పి
చనె • నంతకు సంతసమందె విప్రుఁడున్॥

కం॥ ఆ మహితుఁడు నుడివిన వ్రత
మామెయిఁ బొనరింతు నేఁ గృ ♦ తార్థుఁడ నగుదున్
శ్రీమెలపుఁ గాంతు నను చిం
తామతి నిద్దురయు నిశయుఁ ♦ దలగె నతనికిన్॥

చం॥ చయ్యన లేచి స్నానమును♦సంధ్యయుఁ దీర్చి ప్రపత్తి స
త్యదే । వయ్యను నేఁడు గొల్తునని ♦ యాత్మఁదలంచి తద

ర్థనార్థమై | యెయ్యెడ కేగనేనియు మ ♦ యింత ధనం బొడఁ
గూడె నాఁడు మే | లయ్యె నటంచుఁ దద్వ్రతము ♦ నాతఁ
డొనర్చె యథాయుథంబుగన్॥

ఉ॥ తొల్లి కిల్గినఁ బంధు నిప్సితము ♦ తోయమునన్ధరణీతలంబు
పెం | పెక్కిన కూర్మినిత్తురు మ ♦ హీశ్వరులుం దఱిఁగాం
చి కాంచనం | బొక్కట యాచమానులు మ ♦ హోపా
దయమంది నుతింతు రెంతయు | న్మిక్కిలి యయ్యె భూసు
రుఁడు నీమము కామము లీయఁజాలదే॥

తే॥ గీ॥ అంతనుండి ద్విజోత్తముం ♦ డర్థమాస
మునకు మాసంబునకు • దేవముఖ్యు గొలువ
జొచ్చె నొకసారి వానిల్లు ♦ సొచ్చెఁ గట్టె
లమ్ము కొనువాఁడొకండు తృషు ♦ భార్తుఁడగుచు॥

కట్టెలమ్ము వాని కథ

తే॥ గీ॥ ఆకలియుఁ బోయె డప్పియు ♦ నంతరించె
జెలగె నుత్సవ మాతని ♦ చిత్తసీమ
నేమి నోము ఫలంబో? యు ♦ ప్పామరునకు
నల్లదేవునిపై భక్తి ♦ యంకురించె॥

క॥ వ్రతమునుఁ గనుఁగొని కథన
న్మతిని విని ప్రసాదముఁ దిని ♦ మహనీయుండా
క్షితిసురునిఁ గొలిచి యాతం
డతులిత మద్వ్రత విధాన ♦ మంతయు బడసెన్॥

ఉ॥ ఈ రహి సంతసం బెనసి ♦ యింధన బంధన మెత్తి నెత్తి
పైఁ | జేరిచి యాతఁ డీవ్రతముఁ ♦ జేయుదు. నేనును దీని

నమ్మి చే । కూరిన తద్ధనంబున న ♦ కుంఠ వికుంఠ సుఖం
బు మాటగా । ధారుణి మించువాఁడనని ♦ తాఁజనియె
ద్ధనవంతు లిండ్లకుఁ॥

కం॥ ఆ నాఁటి కఱు కదేమో
కానీ కానీకి మోడిఁ ♦ గై కొను వారై
పై నేగి మూగి కొని కొని
రానరుఁడు తలంచి నంత ♦ కంతయు నిడుచున్॥

తే॥ గీ॥ తగని వెలవెట్టి యల్పము • ర్థంబుఁ గొనఁగ
నెట్టివారలె వారలు • విధివశమున
నవియుఁ జందన కాష్ఠంబు ♦ లయ్యె నేమొ
సత్యదేవు ప్రసాదంబు ♦ సరణి యనదె?॥

తే॥ అంతసంతసమంది వాఁడా ధనమున
సత్యనారాయణ స్వామి ♦ సద్వ్రతంబు
నాచరించె విధానంబు ♦ ననుసరించి
బాంధవులతోఁడ సద్విజ • వరులతోఁడ॥

కం॥ అవిప్రుఁడో లె నాతఁడ
నావిలమతియుక్తి నధిగ ♦ తైశ్వర్యుండై
భూవిబుధుల నావిబుధుల
సేవించెఁ దరించె భవము ♦ సిద్ధ మునీంద్రా॥

ఆ॥ వె॥ కట్టెలమ్మువాఁడు ♦ కనకమ్ము ముడివైచె
వాని కీర్తి విబుధ • వరులు పొగడి
రంతకాలమున న ♦ పార్వతిఁ గూడె వాఁ
డింక చేవి నెవ్వ ♦ డెనయ లేడు॥

కం॥ తపసీ? దాపఁగ నేలా?
యుపచారము లొక్క వేయి ♦ యొనరించియు ని
క్కపుఁ ఫలమెనయఁడు మానవుఁ
డపచారం బొందొనర్చి ♦ నా వ్రతయుక్తిన్॥

తుంగధ్వజోపాఖ్యానము.

మ॥ వినుతుంగధ్వజుఁడన్న పార్థివుఁడు ము ♦ న్విఖ్యాతుఁడై
లోకపా। లనముం జేయుచు వచ్చెఁ బుత్రశతము ♦ ల్లాసంబుఁ
గల్పింపనా। జననాంథుఁడొకసారి వేటపయి ను ♦ త్సాహం
బు దీపింపఁగా। ననసీమందగువారు గొల్వఁజనియెం ♦ దర్పం
బనల్పంబుగన్॥

కం॥ కుక్కలతో నొక కొందఱుఁ
బక్కలెనసి కొందఱెలమి ♦ వాటించుచు రా
నుక్కుమిగిలి మఱికొందఱు
పెక్కువలలుఁగొనుచుఁ జనిరి ♦ పృథివీశునితోన్॥

కం॥ బల్లెము లీటెలు గత్తులు
విల్లమ్ములుఁదొడిగి భటులు ♦ వెంటనడువ భూ
వల్లభుఁడుఁ దగినవేసం
బుల్లసిలఁగఁ దురగమెక్కి ♦ యుత్కతజనియెన్॥

మ॥ చని యక్కానన సీమ తల్లడిలు ను ♦ త్సాహంబునం బేర్చె
యో। ధనికాయంబున కుబ్బుసంగుచు ధరా ♦ దారుండు భూ
దారబా। ధనము న్మనోన్నిరించె నాలిదెసఁదా ♦ త్పర్యంబ
నానేలశ్రీ। ఘనుఁడెప్పాట సహింపనేర్చునె నిజాం ♦ కంబూ
ను నత్యల్పునిన్॥

శా॥ వ్యాఘ్రానర్ఘ పరాక్రమాక్రమచణ ♦ ప్రారంభ సంరంభ సం
జిఘ్రుద్బాణకలాకలాపకలనా ♦ శింజానమౌర్వీనినా
దాఘ్రాణద్రుతకాందిశీక మృగచ ♦ ర్యావాప్తభీత్యుచ్చల
చ్ఛీఘ్రప్రక్రమవిక్రియా కలకలా ♦ చ్ఛిన్నోత్సుకత్వాత్తుడై॥

సీ॥ ఏనిక లచ్చియా ♦ కెటిఁగిపాలింపఁగా
సింహసంహతులను ♦ సంహరించెఁ
గానలఁదపసికిఁ ♦ గానిధర్మంబని
ఖడ్గిసంఘాతంబుఁ గాసివటిచెఁ
బెద్దలదరి విఱ్ఱ ♦ వీగుట తగదంచు
చమరీసమితి చామ ♦ రములనుడిపెఁ
తనజక్కి కోలముతోఁ ♦ దగని వేరముఁబూను
కాసర జాతిఁజ ♦ క్కాడివిడిచె

తే॥ గీ॥ బర్హములఁజూచిసైరించె ♦ బర్హికులము
హరిణముల కాన్పు మెచ్చెన ♦ న్నరవరేణ్యుఁ
డేమిదోసంబొగానమేమొ ♦ యెవనికెఱుక
చెలయునిచ్చెనఁ బ్రభువుల ♦ చిత్తవృత్తి॥

కం॥ ఈరీతిఁ గొంతతటి మృగ
యారతి మతియుల్లసిల్ల ♦ నాభూపతి పెం
పారుతిమిరారిగతి నొ
వ్వారితినని చేరెనొక్క ♦ యువనీజమ్మున్॥

చం॥ నరపతియున్న చక్కటి వ , నస్పతినీడవసించి గొల్లవా
రరుసమభక్తియున్నిగుల ♦ నయ్యెడఁజేసిరి సత్యదేవుసం

బరమదిజూచి యుందురభి ♦ మానము పెర్మినతండు మానెనా
ధరణికిఁ బోవు కోర్కి నృప దర్పము ధర్మ మెఱుంగ నేర్చునే? ॥

కం॥ గోపాలకులయ్యెడ నా
భూపాలకుఁ గాంచి మ్రొక్కి ♦ పుష్పఫలాది
శ్రీపాలక ప్రసాదము
జేపారెడు భక్తినొసఁగి ♦ యేగిన యంతన్ ॥

కం॥ నేనెక్కడ నీ రెక్కడ
నీనీచులొసంగువారె? ♦ యేఁ దినవలెనే?
పోనిమ్మనుచుఁ బ్రసాదముఁ
దానన్యులకిచ్చు మెయిన ♦ త్యాగము నర్చెన్ ॥

తుంగధ్వజుడు సత్యనారాయణస్వామి ప్రసాదమును తిరస్కరించిన కతన
పెక్కునాపదల నొందుట.

శా॥ ఆ భూభృద్వరు గర్వపర్వతమున ♦ ల్పాంహోగిరింగ
న్నఁద ద్భూభాగంబున నాపదాపగయుఁ బ్రా ♦ దుర్భావ
ముం గాంచి చిం । తాభిన్నోదక యుక్తి శోక జలధి ♦ స్నా
నించి పూరించెఁ ద । త్రోభం బెల్లజగంబు డంబొకట ను ♦
త్కాలించునట్లుండఁగన్ ॥

ఆ॥ వె॥ ప్రకృతులందులోని ♦ పగలుమిక్కుటమాయె
నతని పుత్రశతక ♦ మంతరించె
నోలి రాష్ట్రమందు ♦ నుత్పాతములుఁ దోచెఁ
బూఁచెఁ గలియుఁ బాప ♦ భూజమేచె॥

ఉ॥ అంతటఁ దెల్విఁదెచ్చుకొని ♦ యప్పుడ గొల్లలఁ బిల్వఁ
బంచి భూ । కాంతుఁడు గౌరవించి తన ♦ కల్మషమెంచి
విభున్నుతించి దు । శ్చింతఁదొలంచి వారు తన ♦ చెల్మి
మనన్నియమించి తద్వ్రతం । బెంతయు భక్తియోగమెల ♦
యించి యొనర్చె సదంచితంబుగన్॥

తుంగధ్వజుఁడు సత్యనారాయణవ్రతము నాచరించి సకలసంపదలఁబడయుట.

తే॥ మఱల సంతానవంతుఁడై ♦ మంత్రిముఖుల
సౌమనస్యంబు పటిసి రా ♦ ష్ట్రంబువిగత
దౌర్మనస్యంబుగా ధన ♦ ధాన్యవృద్ధిఁ
బాప మొడలించి కలిఁద్రుంచు ♦ భాగ్యమెనసె॥

ఉ॥ ఆకులపాలుడా వ్రతము ♦ నామెయినాఁడు మొదల్పొన
ర్చి యా । లోకము మేల్మిఁగాంచి పర ♦ లోకములోక్క
టనూచ ముట్టగం । దేవసంతరించె విను ♦ ధీమహనీ
య గుణప్రవీణ వి । ద్యాకలితాంతరంగ యిది త । ద్వ్రత
తత్త్వ మగోచరమ్మిలన్ ॥

తే॥ ధనముఁ గాంచు దరిద్రుండ ♦ దఃప్రసక్తి
బ్రహ్మచారి గృహస్థుఁడౌఁ ♦ బడయుసుతులఁ
బుత్రరహితుండు విద్యార్థి ♦ భూరిపండి
తుండగు నిరీహుఁడేని ని ♦ స్తులత నెనయు॥

తే॥ వ్రతములందున నుత్తమ ♦ వ్రతముసుమ్ము
కలియుగమ్మున దురిత సా ♦ గరముదాటఁ
దలఁచు వారికివంతెన ♦ దారినిదియు
నొసఁగు నిరపాయమగు దారి నుచితకారి॥

క॥ అని సప్రేమానందా
సన కమలామోద భరము ♦ నంగూర్చి కథా
పనితామృత మొసఁగు హరి
న్మని ముఖ్యుఁడు సంస్తుతించి ♦ పోయె నిజేచ్ఛన్॥

క॥ స్వస్తిప్రజాభ్యుదయను చుం
బుస్తకమును ముడిచె సూరి♦పుంగవుఁ డపుడా
యాస్తికునిఁ బూజసేసె స
మస్తధ రాకాంతుఁ డర్ఘ్య ♦ మణికనకములన్॥

తే॥ మొగిఁ బ్రసాదమ్ము వినియోగ ♦ ముంబొనర్చి
నాల్గుజాతులకును భోజ ♦ నములఁ దృప్తిఁ
గూర్చియొగి దక్షిణేయుల ♦ కును ధనమ్ము
లొసఁగి యింటికిఁ బోఁజూచె ♦ నొ డయుఁడపుడు॥

 శ్రీవర్ధనుడు నిజపురము ప్రవేశించుట.

క॥ ఆ కోమటిభూనికమా
భూకాంతునిఁ జేరివ్రతముఁ ♦ బూను విధానం
బేకమతనరసి పీడ్వ్కొని
శ్రీకలితుండగుచు నిల్లుఁ ♦ జెచ్చెరఁజేరెన్॥

ఉ॥ వచ్చిన నాథుఁగాంచి తన ♦ ప్రాణములప్పుడ లేచివచ్చిన
ట్లచ్చపలాక్షి డగ్గఱి కృ ♦ తాంజలియౌచు నమస్కరించి వై
యచ్చరపాళి మెచ్చఁ బతి♦ యాదరణంబెనయించుచుండగా
మచ్చిక్షఁజేసి యేకతమ♦ మానినికాధన మానియిట్లనున్॥

తే॥ గీ॥ అంగములు సంగతమ్ములె? ♦ యతివమిన్న?
చిత్తమొక్కింత యవధాన ♦ వృత్తిఁగనునె?
నన్నువాసినకతమునఁ ♦ జెన్నుదఱిగి
యున్నకన్నుల బన్నమ్ము ♦ లుడుపరాదె॥

తే॥ పద్మముఖి? నిన్నుఁబాయుదా ♦ ర్భాగ్యమెనసి
యొలయు పరదేశవాస బా ♦ ధలసహించి
లాభమున కేమికాని వి ♦ లాసవతిరో?
కీడులో మేలుఁ గనఁగంటి ♦ ఖేదమెడల॥

శ్రీవర్ధనుడు నిజకాంతకు సత్యనారాయణ వ్రతమహిమము దెల్పుట.

ఉ॥ ఎన్నిదినంబులేనిఁ జనె ♦ నింతకుటుంబము విస్తరించు నా
సన్నయొకింతయుం గనమి ♦ సౌఖ్యముగల్గదు చిత్తవృత్తికి
న్నన్నుతగాత్రి? సంపద ♦ లసంగతికిం గుఱయైనఁజేఁడొకం
డన్నులమిన్నతో నొక మ♦హావ్రతముం బొనరింపఁజూచితిన్॥

తే॥ ఎల్లనోముల నుత్తమం ♦ బిహముఁ బరముఁ
గూర్చుఁ దత్పరులకు నెల్ల ♦ కోర్కులొసఁగుఁ
దవిలి యనపత్యులకును సం ♦ తానమీయఁ
గలియుగంబునఁ బేర్పడెఁ ♦ గామృగాక్షి? ॥

తే॥ తలిగుఁ బోఁడిరో? మన కప ♦ త్యంబు గలుగు
దారికన్పట్టెనేనిఁ ద ♦ ద్వ్రతమొనర్చి
సత్యదేవుని కింకర ♦ కృత్యమెనసి
దేవమౌళి ఋణమ్మునేఁ ♦ దీర్చికొననె?॥

కం॥ అనుటయుఁ గొనముల యాలయు
మునుఁ బోని తదీయపత్ని ♦ భోధించివ్రత

మ్మనుమున్న సేయరాదే
విను దేవునితోడ మోడి • విహితమె మనకుఁ ॥

తే॥ అనిన నాతండు నల్కునో ♦ యన్నమిన్న?
మనకువలె నాసలేదె దే ♦ వునకుమాత్ర
మింతురో? పల్కకుండుమీ ♦ వింతకిపుడు
పనియుఁదీ ఱె నశ్రద్ధచొ ♦ ప్పడునె పడఁతి?॥

కం॥ అనిబుజ్జగించి లలనా
ఘనతను లతికాలసద్వి ♦ కాస విలాసాం
జనలోల మనః కలికా
కనదా మోదప్రసంగ • కలన సుఖించెఁ ॥

కం॥ ఈరీతి నాలుమగఁడుం
దారుణ్యానుప్రసక్త ♦ దర్పకచేత
స్ఫారరతి భూతశుచిరస
పారమ్యమునం బెనఁగిరి ♦ భావమువొంగఁ ॥

అ శ్వా సాం త ము .

కం॥ కనుమూరి వంశసంభవ
జనవరపూజిత పదాంబు • జాతజయశ్రీ
వని తాశ్రయ భుజశిఖరా
వనచర రథినీవిశిష్ట ♦ వర్ణ్యచరిత్రా ॥

స్వాగత॥ రామరాజిగుణ ♦ రాజిసమర్చా
స్థేమచిత్తసర ♦ సీ జమ నోజ్ఞా
ధామనిర్జిత ప • తంగ? ప్లవంగ
స్వామిరాజ్య సుఖ ♦ సాధనబుద్ధీ ॥

గద్య

ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర చరణనళిన నిత్యసేవాసమాసాదితా
నవద్య కవితా యోగహృద్య మహితాత్రేయ గోత్రపవిత్ర
హనుమత్సుధీతనయ విదితనయ లక్ష్మ్యంబా
గర్భశుక్తి ముక్తాఫలాయమాన వేంకట కవీం
ద్రాత్మ జత్వా నూన హనుమాంబాశమీ
గర్భ హవిర్భు జాయ మాన
రాఘవనారాయణా భిదాన
ప్రణీతంబైన
శ్రీ సత్యనారాయణ వ్రత మాహాత్మ్యంబునందుఁ
ప్రథమాశ్వాసము.

సత్యనారాయణ వ్రతమాహాత్మ్యము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీరంజిత భక్తజనా?
భూరామాభార హారి ♦ భుజబల! సీతాం
బారచితోచిత భవన వి
హార ప్రీతాత్మభావ ♦ హనుమద్దేవా? ॥

ఆ॥ వె॥ అవధరింపుమయ్య ♦ యామీదివృత్తాంత
మనఘ? ఘనపురాణ ♦ మైనయట్టి
స్కాందమందు నవర ♦ సమగు రేవాఖండ
మందు వర్ణితమగు ♦ నలక్రమమున ॥

క॥ ఈవిధిఁ గొన్నాళ్ళుచనన్
శ్రీవర్ధనునింటి లచ్చి ♦ చెలువముఁగను లీ
లావతికి సత్యదేవు ప్ర
భావంబునఁ గడచె రెండు ♦ పక్షములంతన్

క॥ ఉవ్విళ్ళూరుచు నాథుం
డవ్వనితం జేరిపలుకు ♦ నలివేణీనీ
మవ్వముఫలించె నోకో
యవ్వలి కేగెడు దినమ్ము ♦ లటునిటుఁ బడియెన్ ॥

ఆ॥ వె॥ అనిననాథుఁగాంచి ♦ యానతమౌళియై
సిగ్గు సందియమ్ముఁ ♦ జెంది మనసుఁ

గప్పి పుచ్చికలికి ♦ కాంక్షిత ప్రదమైన
వ్రతము నిపుడ చేయ ♦ రాదె యనిన ॥

చ॥ కవకవ నవ్వుచుం బలుకుఁ ♦ గాంతుఁడు కాంతరో యెంతపిచ్చి
దా! నవో యొకయింత యిల్లలికి ♦ నంగడఁ గాంచెనె పం
డువెల్లని౯! తవడికి నోమునోఁచిన వి ♦ ధాతకుఁ దప్పదె శ్రద్ధ
నిశ్చయం! బవుపనిఁ గాంచి కాక యన ♦ యంబుఁ ద్వరం
బడువారె మాదృశుల్ ॥

కం॥ ననునమ్మఁడె హరియని చెం
దిన శంకంగదుటఁ బడునొ ♦ ద్రిండునఁ బడునో!
యనుచుంగనుఁ గొనుచుండఁగఁ
జనె నింకొక నెలయు వాని ♦ చానకునంతన్ ॥

తే॥ ఇచ్ఛ రచ్ఛలకెక్కెనా ♦ మచ్చెకంటి
వెచ్చదన మూనె నూర్పుల ♦ వితతి యందు
నల్లనల్లన చనుమొన ♦ లందు నారు
నందు నీలిమకలిమితో ♦ నడుగు వెట్టె ॥

తే॥ మదికి నెల్లెడభోగేచ్ఛ ♦ మలయుకోలఁది
గరణములు కారణములేని ♦ కలహమూనె
నలస భావంబు చూపట్టె ♦ నతివమిన్న
చేతిగతియందు నెమ్మదిఁ ♦ జిత్రమేమొ ॥

ఉ॥ చెక్కులు తెల్లనయ్యె విధి ♦ చెద్దయము మెల్లనఁ దెల్లమ
య్యెనా! పొక్కిలి చిక్కనయ్యె నడు ♦ ముంగడు మొక్కల
మయ్యె నవ్వాళు! లైక్కకురాని వయ్యెఁదమ ♦ లీలలు భావ

ములయ్యెఁ దోఁచెనా। చక్కెరబొమ్మకు న్మృదను ♦ షక్త
నిరుక్తరసానుబంధముల్ ॥ ♦

తే॥ గీ॥ గర్భగతమైన యలదేవు ♦ నిర్భరమగు
తేజు వెలివాఱె నన్నట్లు ♦ తీవఁబోఁడి
మేలిమేఁ దీవ కొాక్రొత్త ♦ మెఱుఁగు వచ్చె
నోఁచి నెలకల లోనూను ♦ ప్రాచికట్లు ॥

తే॥ పూచు కెందమ్మి మకరంద ♦ పుంజమనఁగ
నిందు బింబంపు నమృతంపుఁ ♦ బిందువనగ
కలికి చెలువైన యాస్యావ ♦ కాశమందు
జుక్కలనఁ జెమ్మటలు గ్రమ్మఁ ♦ జొచ్చెనోలి ॥

కం॥ ఈలీలఁ గొన్ని నెలలా
లీలావతి కడపివుచ్చి ♦ లీనమనస్కుల్
శ్రీలలితు దయితుఁ గన్గొని
వాలాయ మొనర్పరాదె ♦ వ్రతమికయనియెన్॥

ఉ॥ ఆతఁడు ప్రేయసింగని వి ♦ హాయనమెక్కి వచించు సుం
దరీ?। ప్రీతి వహింపు మెట్లయిన ♦ వేల్పుల మ్రొక్కులు వే
యి యేండ్లు కా। నే? తనకింత సందియమ ♦ దేల యప
త్యము మోముఁజూచి సం। జాత కుతూహలుండనయి ♦ స
ల్పనె యెయ్యదియేని మానినీ॥

కం॥ ననుఁబోటి వానినమ్మక
విను దేవుం డేమిసేయు ♦ వినతోదరి? యా
పనియుందీరినఁ దీర్పనె
యనఘాత్ముని మ్రొక్కు లెంత ♦ యలజడి వడియున్ ॥

తే॥ అనిన మేలగుఁ గాతమం ♦ చాలతాంగి
యతని నెలయించెనర్హావా ♦ క్యప్రసక్తి
నంతమటికొన్ని మాసంబు ♦ లవలఁ జనియె
సన్నిహితమయ్యెఁ బ్రసవించు ♦ సమయమపుడు ॥

తే॥ మెత్తవడియున్నదనియు న ♦ మ్మెలత యోర్పు
లేనిదనియు నియ్యదిలేక ♦ లేకవచ్చె
నంచునేమేమొ తలచి రా ♦ వించె వాఁడు
మంత్రసానుల వైద్యుల ♦ మంత్రపరుల ॥

కం॥ కలవారియిండ్ల జొప్పడు
నిలనన్నియు యుబ్బురంబు ♦ లింతియు యడవిం
గలజంతువులుం గనవే
కలవేయివియెల్లదైవ ♦ ఘటనకు మాటే ॥

ఆ॥ వె॥ ప్రసవ వేదనలకుఁ ♦ బొల్పాడి పొఁబోడి
యలయుచుండ నెదియు ♦ ననరు వార
లాతఁడొక్క రూక ♦ యలదేవు ధ్యానించి
ముడుపుఁ గట్టె మూడు ♦ ముడుల్కువైచి ॥

లీలావతికిఁ గన్నియ జనించుట.

తే॥ అంతఁ గన్నియఁ బ్రసవించె ♦ నతనియాలు
నోలివైద్యులు నింగువ ♦ యుండలిడిరి
భూతవైద్యులు సనిరి మా ♦ వున్నమనుచు
మంత్రసానులు మాసుసా ♦ మర్ప్యఘున్నిరి ॥

ఉ॥ అందఱి సత్కరించి యతఁ ♦ డాపదినాళ్ళఁ దాదియ రక్ష
ణం| బందుఁ బ్రమాదముంగనని ♦ యమ్మెయినుండి యనంత

రంబ త। న్మందిర మాత్మ శోభ గగ • నంబుల వెన్నెల
యించుదానిలీ। లం దిలకించి పేరిడెఁ గ ♦ లావతియంచు
బుధు ల్నుతింపఁగన్॥

శ్రీవర్ధనుఁడు సత్యవ్రతము నెడ విముఖుఁడగుట.

తే॥ కాఁదగినయంత వ్యయమునుఁ ♦ గాకపోవు
నోటు మనసత్యదేవుని ♦ మాటమాత్ర
మతఁడు తలపెట్టఁడాయె ని ♦ ల్లాలువలుకఁ
బలుకఁడాయె నయారె లో ♦ భంబు మహిమ॥

కం॥ చనవు మెయిన్వెంబడిఁ బడి
వనితామణి పోరిపోరి • ప్రశ్నింపఁగ నా
జనుఁ డిద్దాని వివాహం
బునఁ బొనరించెదను సత్య ♦ పూజన మనియెన్॥

సీ॥ అచ్ఛపు వెలుఁగున నమృతంపుఁ దడిఁజేర్చి
మెదిపి చేసినతీవ ♦ యిది యనంగ
నుజ్జ్వల రసమున ♦ నోగిఁబూఁత మెఱుఁగిడ్డ
కమ్మనికప్రంపు ♦ బొమ్మయనఁగ
శ్యామికఁ బోకార్చి ♦ చల్దనమ్మున వల
పులనదికిన చంద్ర ♦ కలయనంగఁ
బూఁబోడి మోహన ♦ మునవార్చి తీర్చిన
వెడవిల్తు నమ్ముల ♦ వేదియనఁగ

తే॥ నగుట పొరలుట లేచుట ♦ నలిఁ బలుకుట
వడుట పారాఁడుటయు నిలఁ ♦ బడుట నేర్చి,

దిన దినంబును బెరిఁగెడు ♦ తెఱఁగుఁ గాంచి
కలికితన మందె నొక్కింత ♦ కన్నెమిన్న ॥

తే॥ ఆట లాడుచు వచ్చిన • యల్లపిల్ల
దానిఁ గని ముద్దుఁగొని వాఁడు ♦ తద్దముఱియుఁ
దైవ వ్రతయుక్తి జ్ఞప్తికిఁ ♦ దెచ్చె నేనిఁ
బోవిడిచి మోమెటో త్రిప్పి ♦ మూతిముడుఁచు ॥

కం॥ విరసుఁ డగునతని నెమ్మదిఁ
బరుసఁ దనం బెనసి సత్య ♦ పరదేవ పరా
త్పర నారాయణ ముఖములు
సురుచిర శబ్దములు కర్ణ ♦ శూలములయ్యెన్ ॥

శా॥ ఆ లీలావతి యూహసేసి యొకనాఁ • డాత్మన్వితర్కించెం
చె ని । శ్లేలుబ్ధుండనరాదు కాని పతి యూ♦హీనప్రపం
బూనె నా । కాలాత్ముండగు సత్యదేవువ్రతమా ♦ కా
మప్రదంబన్న ప । ల్కాలోచింపఁగ రాని దేమగునొ
యే ♦ హైన్యంబు రానున్నదో? ॥

కం॥ మనమాత్ర దెలివిలేదే
యనిమిషులకు మొక్కినంత ♦ నది నమకూర్చెన్
మనసువిధ మరసి మున్నుగఁ
దనయ నొసఁగె నొక్క చేయి ♦ దాచికొనిబలే ॥

తే॥ అపుడ వ్రతమొనరించు భా ♦ గ్యంబుకలిగి
నట్లయినఁ గాదొ యిదియ ♦ వంశాంకురంబు
మించి పోయినదే యిప్డు ♦ మేలుకాంచి
భక్తిఁ బూజించి యదియునుఁ • బడయరాదె ॥

మ॥ ఇదె యుద్వాహముకూడ డగ్గతియెనె ♦ ల్లేఁ బట్టిపాలా
ర్చియా । యదనుం దప్పఁగనీక చేయవలె స ♦ త్యస్వా
మియారాధనం । బెదియుం దైవ విలాసమేకద యటం ♦
చిట్లెంతి చింతించి యా । సుదతీరత్నము తొందరించెఁ
బ్రియున ♦ చ్చోటన్ వివాహార్థమై ॥

చ॥ మురియుచు నాతఁడుం దనకు ♦ ముఖ్యుఁడు మంత్రియుఁ
గూర్చువాఁడు ధీ । వరు డఖిలాగమార్థనుల ♦ భ ప్రతి
భుండగు వానినొక్కనిం । గరము బహూకరించి మో
స ♦ కంబెసఁగం దనపూన్కిఁ జెప్పి సుం । దరుఁడగు వైశ్య
పుత్రు ధన ♦ ద ప్రతిముం దోడితెమ్ము నావుడున్ ॥

ఉ॥ వాఁడును దేశదేశముల ♦ వావిరిఁ ద్రిమ్మరి యచ్చటచ్చట
న్వాడుకఁ గన్నవారి గరు ♦ వంబున మెచ్చక పోయి పో
యి కా । రాడి కరంబుఁ గాంచనపు ♦ రంబున నింబున డం
బొనర్చునే । వాఁడను రోచనుండనఁగ ♦ వానిఁ గనుం
గొని మెచ్చి యిట్లనున్ ॥

కం॥ శ్రీవర్ధన నామంబున
భావిదితుండైనవాఁ డ ♦ పూర్వరమాసం
భావితుఁడు వైశ్య రత్నమ
నావిలమతి రత్నపురము ♦ నందు వసించున్ ॥

చ॥ అతనికి దైవయోగమున ♦ నాత్మజ యొక్కతె సంభవిం
చె నా । సతి కెనఁ గానమొందునల ♦ చంద్రునియందుఁ గ
లంక మెంచి త । త్సుతుఁడు బుధుండె మైన నొక ♦ దూరు

మెయి న్విశ్వసించి దానిస | మ్మతిఁదగువానిఁ గూర్చుమది
మంత్రివరుండగు నన్నుఁబంచినన్ ॥

ఆ॥ వె॥ విసివినాఁడ నేను ♦ విశ్రుతవరునకై
దేశదేశములనుఁ ♦ దిరిగి తిరిగి
భాగ్యగరిమఁజూడఁ ♦ బడసితి నీనాఁడు
నాదునిడుమఁ గెడపు • నరుని నిన్ను ॥

శా॥ నీపుత్రుండగు రోచమానుఁడు గుణా♦నీకంబునం బెద్ద వి
ద్యాపారంగతుఁ డిందుసుందరుఁడు వై ♦ శ్యాగ్రిమణీ?
యోగ్యుఁ డా | రూపోద్దీపితయా కలావతికిఁ జే♦రుం బెం
పుఁ గన్నట్టి మీ | రీ వజ్జందగు వియ్యమంద బళిరే? ♦ యి
ట్లౌనె సంబంధముల్ ॥

ఆ॥ వె॥ కొడుకువెంటఁ గొనుచుఁ ♦ గూర్చువారలతోడఁ
దరలి రమ్ము వేగ ♦ ధనదతులిత
యనుచు నతనిచేఁద ♦ థా స్తనిపించివాఁ
డతనిపటముఁ గొని ర ♦ యాన వెడలె ॥

కం॥ తగుమాదిరిఁ దనయేలిక
యగువానికిఁ జెప్పె నెల్ల ♦ యంశము నతఁడు
న్మగువయు నగుకర్జంబునఁ
దగవు మెయిన్మొలఁగి రున్న ♦ తంబగు నెలమిన్ ॥

ఆ॥ వె॥ ఇంతలోన వచ్చి ♦ రెల్ల బాంధవులును
వీధు లిండ్లు మేలి • విదుదలలును
వడిఁబరిష్కరింపఁ ♦ బడియె వార్తాహారుం
డొకఁడు వారిధారి ♦ నొలసి తెలిపె॥

శా॥ ఆసాధుప్రవరుం డతంద్రుఁడయి వా♦ద్యశ్రేణి మ్రోయంగవి।
ద్యాసంపన్నులు మున్నుగాఁ బరిజనం♦బంతంత రాబాంధవ।
శ్రీసన్నాహముతో నెదుర్కొని యెఁ బే ♦ ర్మిన్నించునాయు
యల్లుని। న్వాసిన్మాధవుఁ జేరు పాల్కడలి స ♦ న్నాహంబు
సామ్యంబుగన్ ॥

ఉ॥ అంబుధి యంబుధిం దరిసి ♦ నట్టులతండ్లవారిఁ జేరియు।
క్త్రంబు గురీతిఁ గాంచి తగు ♦ కౌగ్కిలి సంగియమవు గె
ల్చువా। నిం బురవీథులం జనులు♦ నేస్తమునం గని మెచ్చు
చుండ భా। వంబెసలారఁ దోడుకొని ♦ వచ్చి వడి న్విడి
యించె నొక్కచోన్ ॥

వైశ్య కన్యక వివాహము.

కం॥ అంతట నాతండర్చి
ష్యంతుఁడు తత్సాక్షిగా స ♦ మంత్రకముగ శ్రీ
మంతుఁ నకున్ సఁగె సుత నతి
కాంతన్ జామిత్రశుద్ధి ♦ కల లగ్నమునన్ ॥

ఆ॥ వె॥ విధి విధానమునకు ♦ వెలితి లేకుండు న
ట్లాచరించె నెదియు ♦ నప్పరోధ
యదియుఁగవికి వర్ణ్య ♦ మగు నైన నెఱుఁగని
వారుకలరె యరయు ♦ వారుకల రె॥

సీ॥ కలిమికి నీడైన ♦ కలిమిసంపాదించె
దివ్వటమై నవయంత్ర ♦ దీపతతులు
వినుమాత్ర నోరూరు ♦ విధమునఁ జేయించెఁ
బలుతెఱంగుల మేలి ♦ వంటకములు

సమకూర్చె నెడనెడ ♦ గమ గమించెడు సపా
సీయఫలాహార • నిచయములును
పసలీనువలపుల ♦ దెసలాక్రమించెడు
పోడిమినొప్పించె ♦ పీడియములు
తే॥ సీవితులు పూలదండలు ♦ చేరుమాళ్ళు
నగరుగందము మైపూత • లత్తరువులుఁ
గప్పురవుఁ బూసలొసఁగె వా ♦ డొప్పులొలుకు
మేజువాసీలలో బంధు ♦ మిత్ర తతికి॥
తే॥ ఎన్నికలు మున్నుగా పేర్లు • కొన్ని వ్రాసి
స్వపురమునఁబెద్ద తలగల ♦ వారికెల్ల
నిల్లువరుసనఁ దము నాశ్ర ♦ యింతురనుచుఁ
దృఢములగుధోవతుల చాపు ♦ లిచ్చిరపుడు॥
మ॥ కలవార్పండిలిఁజేయుచుండిరని స ♦ త్కారంబు సేకూరు
నం। చెలమి న్వచ్చినపండితోత్తములఁ బ్ర ♦ త్యేకంబ గో
ష్ఠంబు లో। పలిభాగంబునఁజేర్చి పేర్చివిభవ ♦ వ్యాపార
మేపారనొం। దిలివోనిల్చిరి నల్వురైదుగురు ద్వా • స్థేశం
బునం బొందికగ॥
తే॥ ఒకరికిద్దఱుగౌరవ ♦ మొప్పవారి
నొక్కొకరిఁబిల్చి ద్వారంబు ♦ నొద్దనిల్పి
చేతిలోనేదియోకాని • చేర్చిముడిచి
గుప్తముగ మ్రొక్కి పనిచిరా • కోవిదులను॥
సీ॥ నూటపదార్లిచ్చి ♦ నాటుమేళంబొండు
వేయియునదియిచ్చి ♦ పెద్దమేళ

మాగతి మటియిచ్చి ♦ బోగముమేళంబు
వేలితి పోనిచ్చి ♦ బేండుమేళ
మికపదివేలిచ్చి ♦ మెసగువారలు గుండ్లు
కనక మిచ్చియు నవిఁ ♦ గాల్చువారిఁ
బోరిఁగొన్ని వేలిచ్చి ♦ పూలపాలకులు వ
రాలిచ్చి యాటగు ♦ ట్రాలబార్లు

తే॥ సంతరించి సహస్రాతి ♦ శాయిదీప
కలనఁబుడమియునాకసం ♦ బెలమిసెనయఁ
బెంబ్లిపెద్దలు సొంపుగా ♦ వెంటనడువ
నలవధూవరులూరేగి ♦ రనుదినంబు॥

కం॥ లోపములేకుండఁగ వాఁ
డీ పగిదివివాహాయజ్ఞ ♦ మొలయించి స్తుస
ల్లాపములతోడఁ జట్టల
కాపజ్జంగట్టనిచ్చి ♦ యనిచె న్దృప్తిన్॥

తే॥ దారిద్ర్యాంకయు లేదుపో ♦ దైవమునకుఁ
గానఁగానున్న దెప్పుడుఁ ♦ గాళిపోదు
మటిచెనాతఁడు పందడి ♦ మైఁ దలఁపఁడ
సత్యనారాయణస్వామి ♦ సద్వ్రతంబు॥

ఉ॥ అన్నెటిఁగొన్ని నాళ్ళసన ♦ నల్లుడుఁగూతురుసర్వసౌఖ్యసం
పన్నతఁ దేజరిల్లనొక ♦ మారనువ్వామయ్యవింటియల్లుడా?
వన్నె నెసంగురత్నములు ♦ వర్తకముంబొనరింప నంబుధిం
జెన్నగుసీమలం దిరుగఁ ♦ జిత్తమువోయెదునీవువచ్చెదే॥

కం॥ విను కలిమియొసక మెసఁగ
నృనమిరుపురమేగి మేలి ♦ నగఁగులగరువ
మ్మునఁగనిరతనఁపు సరుల
ఖ్యాన నెంతటి వృద్ధినెనయ ♦ మేకొన నగునో॥

శ్రీవర్ధనుం డల్లునితో వాణిజ్యయాత్ర కేగుట.

తే॥ గీ॥ అనుడు వల్లెయనుచు ♦ నల్లుఁడుతోడరా
దరుణరత్నపూరి ♦ తమ్ములైన
తరణులందు విభవ ♦ తఃపరివారఁబు
చెలయఁబయనమయ్యె ♦ జలధినతఁడు॥

శా॥ శ్రీమంతుండగునల్లువాఁడు నతఁడుం ♦ జిత్తమ్ములుప్పొంగ
సు। శ్రీమీఁజా దగుబేరమాడుచునధి ♦ శ్రీమించుతద్ద్వీ
పవ। ద్వ్యాముల్గాంచుచుఁబోయిపోయి విధియు ♦ న్మన్నేగు
చుండంగనా। స్తోమంబాగిరి రత్నసానుపురిఁగం ♦ దోయిఁ
నిరీక్షించుచున్॥

తే॥ గీ॥ అన్నమాటకుఁ దప్పిన ♦ యతనిఁజూచి
తగనికోపముఁబూని స ♦ త్యప్రభుండు
కఠినములుదారుణమ్ములౌ ♦ కష్టములితఁ
డనుభవించెడుఁగాతమం ♦ చనియె నంత॥

ఉ॥ ఆతతవప్రగోపురవ ♦ రాలులితాభ్రమనభ్రకాంతిసం
పాతముచంద్రకేతు నర ♦ పాల వినీతము మాపరీతము
ద్ద్యోతితసర్వధర్మ విని ♦ యోజిత జాతివిభేద ముర్వరా
ఖ్యాతమురత్నసానుపుర ♦ మందునొనర్చిరివారుబేరమున్॥

మ॥ ఒకనాఁడావణిజుల్నృపాలుఁగను ♦ ద్యోగంబునం బోవఁ
బా। లకు గేహమ్మున సొమ్ముదొంగిలి భటు , ల్బాధింపరాఁ
జోరులా। సకలమ్ముచ్చటవైచి పాఱుటయు నా ♦ సాధుద్వ
యింజూచి వా। రెకసక్కెంబులనాడి పట్టుకొని భూ ♦ మీ
శానునింజేర్చినన్ ॥

ఉ॥ దొంగలఁ బట్టి తెచ్చితిమి ♦ దోచినతద్ధనమెల్లఁ దోచె వీ।
రింగని శిక్షసేయుఁడని ♦ రెక్కొనివాకొను తద్భటాలి ప।
ల్కుంగడు నమ్మి సంకెలలుఁ ♦ గూరిచి వేఁజెఱసాలలోన వై।
నంగ నృపాలుఁ డానయిడె ♦ భాగ్యము యోగ్యతఁగాన
నిచ్చునే? ॥

తే॥ ఊరుజులమేము బేరమ్ముఁ , గోరి నీదు
దరికిఁ జేరుచునుంటిమి ♦ తప్పెఱుఁగము
దొంగలముకాము చూడుమా ♦ హాంగటంచు
పేరుపలికిరి చేతులు ♦ పిసికికొనుచు ॥

మ॥ వినిరాజన్యుఁడుమేలుమేలిదియు ను ♦ ర్వింగొంపలెన్నేనిఁ
గూ। ల్చినఁజేకూరదె సాక్ష్యమేలయనుచు ♦ న్నిర్ఘృంబ
యూయోడలం। దును నెక్కొన్న తదీయ మాధనముసం ♦ దో
హించి శ్లాఘించుచుం। దన భాండారములెల్లనించుకొని
యెం ♦ దైవంబ తోడ్పాటుగన్ ॥

రత్నపురాధిపతి శ్రీవర్ధను నల్లునితోఁగూడఁ జెఱసాలలోనుంచుట.

తే॥ అంతఁగొట్టుచుఁదిట్టుచు ♦ నధిపువారు
వారిబంధించి చెఱసాలఁ ♦ బాఱవైచి

రమరకృతులెందునాలస్య ♦ మయ్యె నేనిఁ
దెలివికలవారికిని ముప్పు దేకయున్నె॥

శా॥ ఆనాఁడద్దమరేయి రత్నపురిగే ♦ హంబందు మఱోచ్చరసం
తానం బీగలలాగు మూగి సకలా ♦ ర్థవ్రాతముం దోచిరన్
దీనత్వమ్మునఁ గట్టఁబూయఁదిన న ♦ ర్థింద్రావగా లేకయ
చ్చానల్దోగిరి లచ్చిదారివరి ల ♦ క్ష్యంబానె యెవ్వానికిన్॥

కం॥ అతిదుఃఖిత యయి లీలా
వతి యాధివ్యాధులెగయఁ ♦ బట్టెఁడుకూడే
గతిదోఁచకనొయ్యని తిరిగెం
బ్రతిదినముం బ్రతిగృహంబు ♦ ప్రతిహారంబున్ ॥

ఆ॥ వె॥ భుక్తభోగయయున ♦ పొలతిసంగతి కేమి
వచ్చుచున్న మేలి • వయసునందు
దయితుఁబాసి యట్టి ♦ దారిద్ర్య దశఁగుందు
తన్వివిన్నఁగనులు ♦ తడువకున్నె ॥

తే॥ ఎంతయన్నముఁ దిన్నయా ♦ వంతలోన
నరిగి ప్రేవులుమాడు పే ♦ రాకలియగు
వెడలె నభిమానమును దాన ♦ విన మె తెలివి
తక్కువగువాని కాకలి ♦ మొక్కఁడన్నుచు ॥

తే॥ మున్ను వారిల్లు జుట్టి యె ♦ ప్పుడునుఁ దిరుగు
వారుచూడరు సరికదా ? ♦ వనిత లట్టి
వారియిండ్లకుఁ బోయినఁ ♦ బల్లుకరొడ్లు
బలిసి యుఱచేతికినిఁ బండ్లు ♦ వచ్చె నేమొ ॥

క॥ కడుదిక్కులేని విధిచెయిదిం
బడతులు బడరానిపాట్లు ♦ వడిరీగతి నో
క్కడు తీర్పఁ గర్తయే పర
ముఁడు ననుకంపాబ్ధి యైన ♦ పురుషుఁడు దక్కన్ ॥

క॥ సుత యొకదెసఁజనె నాకలి
వెతఁ దీర్పఁగఁ దల్లి మాఱు ♦ వీధింజని యా
వెతతీరక తిరిగి గృహ
ప్రతిహారమునేలఁ బండి ♦ పరిదేవించెన్ ॥

లీలావతి విచారపడుట

మ॥ అకటా యేమనుదాన నట్టిసిరి యూ ♦ యంజేసి నానాథు
ని । న్నికటంబు స్వాడలించి కూతునగు వా ♦ నింబాపి నా
చేతి కి । ట్టికలం గూరిచి సిగ్గుఁబోఁగొడపి కా ♦ తిన్యం
బసంబన్న పూ । నిక నిట్టే చెడు నన్నుఁ బాపమనియే ♦ నిం
జంకవో దైవమా ॥

మ॥ ఒకసంతానము లేకలేకెటులో భా ♦ గ్యోపాధిమైఁ గ
ల్గెదా । నికినేలాదయితుండుఁ జేకుఱె ననం ♦ దిగ్ధంబు సౌ
ఖ్యంబుపో । మ్మికయంచు న్మదిసంతసించుతఱి హా ♦ యిం
బాపి సంసారముం । జకిలీచేసిన కత్తివోలె నిటు వి ♦ చ్ఛే
దించెదే దైవమా ॥

మ॥ అకలంకంబు మనంబు నగ్గలము సి ♦ గ్గాలంబు కామంబులే
దోకమార్గంబును ముగ్ధచిత్త మెటులో ♦ యూహింపగా
రాదుతిం । డికినై మెచ్చుటవో యెనో మఱలకుం ♦ డె న్నేఁ

డయిందాకనిం | కొకమార్పుంగలిగింప నెంచెదవొయే
మోచాలవో దైవమా ? ॥

మ॥ వికలం బద్మినిఁ జేసి యుత్పలినికా ♦ విందప్పుడే కూర్చె
దా | యకలంకుండగు భానుఁ బాపి కలనే ♦ నాంకుంబొరిం
జేర్చె దీ | రకముల్ని సహజంబులన్యు లిటులో ♦ ర్వాక
లేరుసయ్యాట పి | ల్లికినైన న్వ్యధ మూషికంబునకుఁ జా ♦
లిం గూర్పదే దైవమా ॥

కం॥ అనియట్టిటుగని దైవం
బునుదూఱుచు నల్లనెలఁత ♦ పున్నెముకతనన్ ॥
మునుపటి కథ నెమ్మదిహా
త్తిన నన్నియు మఱచి కొంత ♦ దిమ్మరవోయెన్ ॥

ప్రభాత వర్ణనము

చ॥ కలువలతేఁడు దర్పణము ♦ గాఁగననయ్యెను భానుమం
తు ను | త్తలనవవైభవంబునకుఁ ♦ దారలుఁ గన్పడవ
య్యె నొక్కట | న్నలినియొనర్పు మేల్తపము ♦ నన్ఫలవై
ఖరి చూడనయ్యె నొ | దిలి తొలఁగెం దమంబెడలెఁ ♦ దేజ
ము మిన్నెసెం గ్రమంబునన్ ॥

సీ॥ దర్పకుఁగూల్చి త ♦ త్పక్షమ్ముఁ గ్రమ్మ ము
క్కంటి మూఁడవకంటి ♦ మంటయనఁగ
నైంద్రి సంశుద్ధమై ♦ యనుసరింప శతక్ర
తుండు వ్రేల్చినయగ్ని ♦ కుండమనఁగఁ
గాలవర్తకుఁడమ్మౌ ♦ కముసకై తుడిచియుం
గడి నిడ్డపద్మరా ♦ గంబనంగ

ననుదినమ్మనురాశి ♦ యగుచున్న కోకాళి
యతిలోకరాగసం ♦ తతి యనంగ

తే॥ శ్రోత్రపథమున నడుచు వి ♦ చక్షణులయ
దృష్టములఁ బ్రకటించెడు ♦ దీపమనఁగ
దేవి చెవికమ్మ ఫున్నెంపు ♦ దీవివేఁడి
వెలుఁగు తూర్పున నుదయించి ♦ వాలిచెనంత ॥

ఉ॥ వచ్చిన యాకలావతని ♦ వద్దకు రమ్మని కౌగిలించియుం
బోచ్చెములేని కూర్మిఁ దను ♦ పుంగవ కత్తరలాక్షితల్లి నీ
వెచ్చటనుంటి రాత్రి గత ♦ మెయ్యది నీమనసెట్లు నేను నీ
యిచ్చకు రానొకో యనిన ♦ నింతికి వెంటనె కూతురి
ట్లనుఁ ॥

శా॥ అమ్మా? దోసములేదు నావలన వి ♦ ప్రాగ్రేసరుం డో
క్కఁడ । గ్యమ్మా నొక్కవ్రతమ్మొనర్చె నది ♦ రమ్యమ్ము
మ్యో నచ్చోటనే । న మ్మాహాత్మ్యము వింటిఁ దీక్ష నఖి
లా ♦ యాసమ్ము లద్దేవుతీ । ర్థమ్మం ద్రావి ప్రసాదముం
దిని కృతా ♦ ర్థత్వంబుఁ బ్రాపించితిఁ ॥

తే॥ అఖిలకామంబు లొనఁగూర్చు ♦ నావ్రతంబు
సత్యనారాయణుండు ప్ర ♦ శస్యుఁ డందు
విచ్చిపోవక మనవారు ♦ వచ్చిరేని
మనముచేయుద మావ్రతమని ♦ యనుటయు॥

తే॥ ఈవ్రతంబెనుమీ తల్లి? ♦ యింత సేసెఁ
జేయవలసిన దేశాని ♦ చేయువార

మనుచుఁబల్కఁగరాదని ♦ యాదినుండి
సుతకుఁ ద దుదంతముం దెల్పి ♦ శోభనాంగి॥

లీలావతి సత్యనారాయణ వ్రతము నాచరించుట.

ఉ॥ శక్తికి యుక్తమౌనటుల ♦ సల్పెదఁదద్వ్రతమంచుబూని
యా రక్తవిశాలలోచన పు ♦ రమ్మునఁద్రిమ్మరితద్ధనంబుచే
భక్తికిమెచ్చుసత్యవిభు ♦ భాసురరూపముఁ బూజసేసి దీ
నోక్తులతోనదోయిలిము ♦ హుర్నమనక్రియలొప్పచుండఁగన్॥

తే॥ ఆలకింపుమ? యాదీను ♦ రాలిగాడవ
నల్లుఁడును నాథుఁడింటికి ♦ నరుగుదేరు
నటులొనర్పుము సత్యనా ♦ రాయణాఖ్య
దేవయని ప్రార్థనమొనర్చెఁ ♦ దీవబోఁడి ॥

తే॥ అల్లుఁడును నాథుడుం జేసి ♦ నట్టిగొప్ప
తప్పు సైరింపుమని తన్నుఁ దలచిమ్రొక్క
దానిభక్తికిమెచ్చె స ♦ త్యప్రధానుఁ
డీశునకునేమికావలె ♦ నింతకన్న॥

సూర్యాస్తమయ వర్ణనము.

తే॥ కర్మసాక్షియు నంత స్వ ♦ కార్యపరత
వారుణిఁ దలంచి యొకయింత ♦ వ్రాలజొచ్చె
నెనకమెసఁగంగఁబ్రాచికి ♦ నింపొసఁగుచు
రాజుపయనమొనర్చె న ♦ బ్రంబుఁ దోచె॥

ఉ॥ ఆరజనీవిటుండనెడు ♦ నభ్రపురాపలకం గడంగిసిం
గారముపోసి నూరియుల ♦ కాముఁడుపూవుల ముల్కు లెల్లని

స్సారపు విప్రయోగిజన ♦ సంహారణంబున మెచ్చఁగించెనా
శారదరాత్రులం గడువి ♦ శారదులుం దనునాదరింపఁగన్॥

తే॥ అంతఁ గాదంబరీరస ♦ మాని రతిర
హస్య మామూలముం జూచి హర్మ్యమందు
వైజయంతీవిలాసంబు ♦ వఱలఁగాము
దిన్సుఖంబుగ జనము ని ♦ ద్రించుచుండె॥

సీ॥ ఉరమున శ్రీదేవి ♦ నుయ్యాల లూగించు
వరకౌస్తుభప్రభా ♦ పటల మెగువ
బొడ్డునఁ బరమేష్ఠిఁ ♦ బుట్టించు నెఱిగన్న
తమ్మివాచవి తేనెఁ ♦ గ్రుమ్మరింపఁ
గరచతుష్టయి ముజ్జ ♦ గముల కీడెడలించు
శంఖచక్రగదాసి ♦ సమితి వెలయ
మొగమున సర్వమ్ము ♦ మోహానమ్మెలయించు
కమ్మకస్తురి బొట్టు ♦ కలుములీన

తే॥ సత్యనారాయణస్వామి ♦ సాగిపోయి
రత్నసానుపురమ్ము హ ♦ ర్మ్యమ్ములోన
సౌఖ్యముగ నిద్రవోయెడు ♦ చంద్రకేతు
జనపతికి స్వప్నమందు సా ♦ క్షాత్కరించె॥

కం॥ ఆతండా స్వప్నంబున
నాతతవిధి సంప్రయుక్తి ♦ నర్చవలిడఁగాఁ
జేతము సంతోసిల్లన
నాతం కత బల్కుకు నామ ♦ హోత్సుఁ డతనితోన్॥

శా॥ రాజానీచెఱసాలలోవణిజుల ♦ స్రావించిమేలెంచి య
వ్యాజప్రక్రియఁదద్ధనంబొసఁగి సం ♦ భావింపుమా? లేనిచో
భూజానిత్వముఁ బుత్రపౌత్రతతితోఁ♦బోకార్చినిన్నోర్చినా
తేజంబందు వెలుంగఁజేసెదఁగుబు ♦ ద్ధింబోకుమీ పెంపలర్॥

తే॥ వారుదొంగలుకారు నా ♦ వలనఁదప్పు
సేయ నామాయనిట్టిది ♦ చేసినాఁడ
దయకలిగెనిప్డు విడకున్న ♦ తథ్యమీవు
నిట్టివాఁడవయగుదు మ ♦ హీశ? యనిన॥

శా॥ దేవా! నీతల పేగతిందవిలెనా ♦ తీరొప్పఁగావించె ద
న్నీవాత్సల్యమునింపుమెప్పడెడఁద♦న్నీభక్తులొమాపయిన్
శ్రీవిస్తారకరా? యటంచుఁబొగడ♦స్నీనాథుఁడంత వ్రతుం
డైవేవోవఁనృపాలు డింపెనసె న ♦ ట్లానందసాంద్రస్థితిన్ ॥

కం॥ శ్రీమద్వాల్మీకాఖ్యమ
హామానివరిష్ఠవాగ్ర ♦ మాలంకారో
ద్దామ గుణధామభక్తజ
నామరభూజాయమాన ♦ హరిసమ్మానా? ॥

తోటకము॥ నిరవద్యవరేశ్వర ♦ నీతిధురం
ధరధర్మమతీ? వర ♦ దానరతీ ?
పరిపాలితరామ నృ ♦ పాలవచః
పరమాదర సంభృత ♦ భవ్యకృతీ ॥

గ ద్య

ఇది శ్రీమదుమామహేశ్వర చరణనళిన నిత్యసేవాసమాసాదితా
నవద్య కవితా యోగహృద్య మహితాత్రేయ గోత్రపవిత్ర
హనుమత్సుధీతనయ విదితదయ లక్ష్మ్యంబా
గర్భశుక్తి ముక్తాఫలాయమాన వేంకట కవీం
ద్రాత్మ జత్వా నూన హనుమాంబాశమీ
గర్భ హవిర్భు జాయ మాన
రాఘవనారాయణా భిధాన
ప్ర ణీ త ం బై న
శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతమాహాత్మ్యమునందుఁ
ద్వితీయాశ్వాసము.

సత్యనారాయణ వ్రతమాహాత్మ్యము.

తృతీయాశ్వాసము.

క॥ శ్రీపిట్లవానిపాలెపు
రీపరిసర రాజకస్థి ♦ రీకృతరఘురా
మోపాంత సీతమాంబా
వ్యాపారిత నిజనివేశ? ♦ హనుమదధీశా ?

ఆ॥ వె॥ అవధరింపుమయ్య ♦ యామీఁది వృత్తాంత
మనఘ? ఘనపురాణ ♦ మైనయట్టి
స్కాందమందు నవర ♦ సమగు రేవాఖండ
మందు వర్ణితమగు ♦ నలక్రమమున ॥

చ॥ కలలకుఁ బెన్నిధానము వి ♦ కాసముఁ గైరవిణీ ముఖాం
బుజం । బులకుఁ జకోరి కింపెసఁగు ♦ బువ్వుసుధాకరుఁ
డైన రాజు వె । ల్వైలనగు మోముతో వరుణ ♦ లీఢది
శాంగనఁ గోరి చేరుచోఁ । గలకల నవ్వెనైంద్రి పత ♦
గ ప్రకర ప్రకృతారవార్భటిౕ॥

చ॥ అపుడినుఁ డల్లనల్లవిధి ♦ యానతినొదలఁ దాల్చి బద్ధ ప
ద్మపుట కవాటముల్కిఁరణ ♦ మాలలబీగముఁ లెల్లఁబుచ్చియ
చ్ఛపుఁ దెలివి న్వడించెఁడెటిచి ♦ షట్పదపాళి విముక్తిఁ
గూర్చె న । ట్లపగత దోషులన్మనుచు ♦ నాతఁడు వర్ధిల
కుండునే మహిౕ ॥

తే॥ అత్తదినములు కడచన • నరుగుదేవె
కోడలి దినాలు చెడిపోయెఁ • గువలయములు
బెరసె నెసకమ్ముఁ గమలమ్ముఁ • వెరవకాక
సిరియు సౌఖ్యమ్ము నొకరుని ♦ చేతిసొమ్ము ॥

తే॥ కలిగినప్పుడ కలిగెనే ♦ కలిమి యొకని
కబ్బు భాగ్యమ్ము వశమున • నర్హునకది
కొందఱిలఁ జిక్కిపోవనొ ♦ కొండుబలియుఁ
గలయదియ మార్చుఁగాక తేఁ • గలఁడె విధియు॥

రత్నపురాధిపతి వైశ్యులను చెరసాలనుండి విడిపించుట.

మ॥ కృతకృత్యుండగు చంద్రకేతువిభుఁ డ ♦ ర్థింబోయి ధర్మా
సనం | బతి మోదంబున నాదరించి తన భృ ♦ త్యశ్రేణి
రావించి యు | న్నతహా గౌరవమొప్పఁ గోమటుల బ ♦
ద్ధాల న్వడిందెండు త | ద్గత బంధమ్ముల నూడ్చియంచు
సెలవీఁ ♦ గాఁ దెచ్చిరవ్వారలన్॥

కం॥ ఇంకేమి సెలవొ యనుచుం
జంకు నెడఁద వడఁకుచున్న ♦ సజ్జనవరులం
గొంకకుఁ డెడలెనుమీ యా
తంకములని బుజ్జగించె ♦ ధరణీధవుఁడున్ ॥

తే॥ తనయునుజ్ఞన వారు భ • ద్రాకరణము
మంగళస్నానవిధిఁ దీర్ప ♦ క్ష్మావిభుండుఁ
గట్టనిచ్చి నిశోదంత ♦ కలనఁ దేర్చి
పాన భోజనములఁ దృప్తి ♦ పఱిచి పిదప ॥

కం॥ తనకొన్నవారి మణులుం
గనకము వాఁడంతకంత ♦ గా నొసఁగి దెసం
జన నానతీయఁ బ్రదికితి
మని మోడలఁద్రిప్పి వార ♦ లటు వోయెదుచోఁ॥

వైశ్యులకు సత్యనారాయణస్వామి యతిరూపమున దర్శనమిచ్చుట.

సీ॥ మేలిమిబంగారు ♦ మెలపుతీవలు వాఁటి
నట్లున్న పెంజడ ♦ లెట్లొ చుట్టి
నీలఁపురా కల్మిఁ ♦ గేలిసేసెడు మేన
మెయికొని వెలిబూది ♦ మెత్తువెట్టి
నెలకందుఁ బోకార్చు ♦ నల ఫాలమునఁ జంద
నమ్మున నూర్ధ్వ పుం ♦ డ్రమ్ము వెట్టి
కడలాక్రమించు నె ♦ న్నదుము పోడిమిమీఱ
లీలమైఁ గావిశా ♦ టీల గట్టి

తే॥ దండముఁ గమండలమ్ము దో ♦ ర్దండయుగళిఁ
బూనితొడిగిన పావలు ♦ మ్రోయుచుండ
రివ్వురివ్వునఁ బర తెంచి ♦ నవ్వుమోము
వాసిఁగన నొడదరిసె స ♦ న్న్యాసియొకడు॥

వైశ్యులు సన్న్యాసిరూపముననున్న స్వామిని నలక్ష్యము సేయుట.

కం॥ అల్లోకవంద్యుఁ గనుఁగొని
యల్లుఁడు మామయును నవ్వ ♦ లాడుచుదండీ?
యిల్లెక్కడ యూరెయ్యది
విల్లలునీకెంద అదియు ♦ వినుచుమనుటయుఁ॥

తే॥ అమ్మహాత్ముఁడు నవ్వి యి • య్యవి కలిగిన
నేనుమీతోడివాఁడన ♦ కానొ యనిన
గడ్డమును మీసలుంబెచ్చు ♦ గలవటంచు
వారు పకపకనగిరి యు ♦ ప్పరమువగుల॥

కం॥ దానికిఁగోపము వొరయక
తానిట్లను యోగివరుఁడు ♦ ధనివరులారా?
మేనుకడుబడలె నడువం
గానేర నొకింతచోటు ♦ కలమునఁగలదే? ॥

ఆ॥ వె॥ అనిననోడలోన ♦ నవి యివి కల వవ
కాశమన్నమాట ♦ కానరాదు
వెడలుమన్నవారి ♦ విధమెల్లఁగని యోగి
తెలుపుఁడేమియేమి ♦ కలదొయనిన॥

చం॥ కవకవ లాడిపై శ్యకుల ♦ కల్పకులిట్లని రల్లదాళ
జెవులుహరింపనెంచితివొ ♦ శీఘ్రముపొమ్మటు నేయవచ్చు
నె। ట్లివి యొకవేసముత్తెలియ • వే? మముబోంట్లకు మా
టలేలసీ। యవసరమేమియిట్టివిన ♦ యంబతి ధూర్తులరూ
పమేకదా? ॥

తే॥ ఐనఁజెప్పెదమిదె విను • మయ్య తీవ
లాకులుం బూవులుం బోట్లు ♦ గాకి యాక
లద్దపుంబెంకులుంగల • వనుచువానిఁ
జప్పటులుకొట్టియొకగేలి ♦ సలిపిరంత॥

కపటసన్యాసి వైశ్యులను శపించుట.

తే॥ అట్టులేయగుగాత? మీా ♦ యవకతవక
మాటలేటికి బొమ్మని ♦ మానివరుఁడు
వడివడిగఁబోవఁజొచ్చె న ♦ ప్పడవఁగడచి
యల్లమున్నేటి తీరంబు ననుసరించి॥

తే॥ గవ్యకునుమాఅఱుండ ని ♦ క్క పటయోగి
వరుని విదలించి ♦ సంతసపడిరివారు
ధనమదాంధులకియ్యవి ♦ తగని పనులు
కావుకావర మెద్దానిఁ ♦ గానసీదు ॥

తే॥ ఇంతలోపలఁ గడుసడ ♦ గెడలిపడవ
తేలిపోయినఁ దలుపులు ♦ తెఱచివారు
జూడ మునుతారు చెప్పిన ♦ సొమ్ములుండె
మంచిచెడుఁగులు ఫలమీాశ ♦ మానునోయి॥

కం॥ అంతంజదికిలఁ బడి లో
కాంతరముం బొందినట్టు ♦ లఖిలాంతరముం
ధ్వాంతమ్ము గ్రమ్మినటులీ
యంతయు లయమైన రీతి ♦ నాతురపడియెన్ ॥

ఉ॥ ఆమెడఁజేరి యావఱచిన ♦ ట్లఱచె న్మది దాల్మిలేమిన
య్యో యిటుసేయునే విధి మ ♦ హోగ్రతఁ బొట్టయుగట్టి
నిచ్చలుం, గాయము సౌఖ్యముం గనక ♦ కాఱియకోర్చి
గడించినట్టి నా । యీాయఖిలార్థము న్మునిఁగె ♦ నిప్పుడో
కప్పు డీఁకేమి సేయుదున్ ॥

ఆ॥ వె॥ మండలింప వలయు ♦ మాపురోహితునిప్పు
డిట్టిపాదులగ్న ♦ మెట్టు వెట్టె
నడిగితనుట చేత ♦ నగునట్టివారలీ
పాపకర్మములకుఁ ♦ బాలువడరు॥

ఉ॥ ఆతనిమాఱనేలయడి • యాసలఁ ద్రిప్పురె, గానియొక్క నా | డీతులసీదలం బనుచు ♦ నిచ్చితినే యలపెండ్లినాఁడు నీ | యాతురభావమేల యిది • యంతయుఁ దీఱెననిత్తు నన్నఁ బో | డా? తఱివోయినం బిలిచి ♦ యక్కట కాని యు నిచ్చియుండనే॥

తే॥ ధర్మపథమన్నఁ జిత్తమ్ము ♦ తవులదెపుడు
దండుగకుఁ బోఱుఁ దానివి | ధంబ యదియు
సుఖసుఖంబునఁ గూర్చుండి ♦ సుజను నతనిఁ
బరిహసించుట యేల? యీ ♦ బాధలేల?॥

తే॥ కలిమికూర్చినమద మిది ♦ కాక యరిగి
పోవునే వాఁడు గూర్చున్న ♦ నావయెల్ల
తెలివితక్కువ కలిగినఁ • దిట్టరాదె
యిట్లు సేయంగ వలయునే ♦ యింతలోన॥

శ్రీవర్ధనుడు శోకించుట.

చం॥ అనిపొరలాడుఁ గ్రిందవడు ♦ నక్కట దైవమయంచువ ల్కుని | మ్మొనయుదునోయనుం ధనము ♦ లీగతి వోవఁగ నేమనంబుతోఁ | జనిమొద నాలుఁ బిడ్డల న ♦ సంశయవృత్తిఁ గనంగ నేర్తునే? | యనుమెయిమూర్ఛ వోవుఁదన •యల్లుఁడు తేర్పఁగ దేఱునెట్టునన్॥

ఆ॥ అంతఁ గొంతతడికి ♦ నల్లుఁడుఁ దానొక్క-
యూహ సేసి వాని ♦ యొద్ద కరిగి
చరణ సరసిజముల ♦ సాగిలపడి మ్రొక్కి-
భక్తి వినయయుక్తి ♦ బలికి రిట్లు॥

క॥ కపటోపాయులు చోరులు
విపరీతపు వృత్తములని ♦ వీక్షింతురటం
చపహాస మొనర్చితి మా
యపరాధము సైపవలయు ♦ నవ్యాజదయా? ॥

మ॥ అనినన్ సవ్వి మహానుభావుఁడతఁడ♦ర్యగ్రామణీ? నిన్నెఱుం
గనె సంతానము కల్గిన వ్రతము సం♦కల్పింతునంచాడి బొం
కినవాని న్వినుమింత సేసె నది శో ♦ కింపంగ నేమా ఘమీ
ధనములొక్కల్ప నెమూర్ఖ? సంపద దురం♦తంబౌఁగదే? లోభికిన్॥

తే॥ అనుభవింపుము దుఃఖంబు ♦ లనుపదంబు
ననుచు నంతర్హితుండయి ♦ నంత సాధు
వతఁడు నేలపయింబడి ♦ వనరి వనరి
తెలివియించుకఁగని వానిఁ ♦ దలచె నిట్లు॥

వైశ్యుడు సత్యస్వామిని స్తుతించుట.

సీ॥ ఎద్దాని సామర్థ్య ♦ మెలయించెమును మున్న
మూడింటమూడవు ♦ మోటికలొగి
నెద్దాని విలసనం ♦ బద్దిరా యనిపించెఁ
జైతన్య మెఱుఁగని ♦ స్థాణువులను
నెద్దానికల గూర్చె ♦ నిరువదినాల్గు కం
ఖములేదు భూమిక ♦ లమరుమేడ

లెద్దాని విజ్ఞాన ♦ మింద్రాదిసురలని
స్తంద్రతఁద్రిప్పసం ♦ సారమందు

తే॥ దేనిగెలువంగరాకయు ♦ దీప్తచిత్తు
లాశ్రయింతురు దయ్యఁగోరి ♦ యనుకలంబు
అజయు నేకయుననొప్పు ♦ నట్టినీదు
మాయను మొఱంగవచ్చునే? ♦ మాధవేయ॥

ఉ॥ మూఢుఁడమున్నయిప్డుపరి • మోహితుఁడ న్భవదీయమా
యచే। గూఢతరుండవైననిను ♦ గుర్తెఱుఁగంగలనెట్లు నా
థ? నీ। బాధదయానుషంగమునఁ ♦ బ్రాక్తనసంపదఁగూ
ర్పుమయ్యని। ర్వ్యాధమనోరథున్నిను వి ♦ భున్విభవాను
స్మృతిన్భజించెదన్॥

కం॥ నాధనమంతయు నీఁగదె
నాథా? నినుఁబూజసేతు ♦ నమ్మిమిఁక ననుం
బాధలపెట్టకు మల యప
రాధములసహింపు మింది ♦ రాధవ యనుచున్॥

స్వామి వైశ్యుని ననుగ్రహించుట.

తే॥ సాగిమ్రొక్కిన నాకాశ • సరణియందుఁ
బల్కెవీ తెంచె నినునమ్మ ♦ వలనుపడదు
వ్రతమొనర్చితివేని నీ ♦ వాంఛితమ్ము
సఫలమగుఁబొమ్ము బొంకులు ♦ సాగవనుచు॥

కం॥ దానికి సంతస మొనయుచుఁ
దానల్లునితోడఁబడవ ♦ దరి వేడుకమైఁ

బూనిక నొనరించె సత్యే
శానునిపూజనము విప్ర ♦ జనము నుతింపన్॥

ఉ॥ అంచితులంత నోడపయి ♦ నాసకలార్థములట్లచూచిమే
లెంచుచుఁజింతఁబాసితరి ♦ నిమ్మునకున్ముఖమైనదారి ప
ట్టించికడున్వడింబఱపుఁ ♦ డీ యనిభృత్యులకానతిచ్చి ని
ర్మించిన తల్పభాగముల ♦ మెట్టిరిసౌఖ్యరసానుసారులై॥

తే॥ సత్యదేవునిదయకల్మి ♦ సఫలమయ్యె
వాంఛితంబని నిద్రావి ♦ వశతనొందె
మామ జామాతయదిలేమి ♦ మనసునిండఁ
గోర్కులూరంగ దలపోత ♦ కునుఁ గడంగె॥

విరహ వేదనము.

ఉ॥ ఇమ్మెయిఁగమ్మ తెమ్మెరల ♦ యింపునకుంగడుఁగూర్చిసు
ప్రసా। దమ్ముజగమ్మునోమ సుధ ♦ దార్చెడు నీవిధుమూ
ర్తిఁగాంచిమో। దమ్మునఁబొంగెడుం జలని ♦ ధానమునామ
నమొందుమాత్ర మిట్లుమ్మలికమ్మునం బొగులు ♦ చున్నది
యేమనువాఁడనక్కటా? ॥

సీ॥ నెఱిఁబారునక్కురు ♦ ల్నిచితేంద్రనీలము
ల్కరయుగిపద్మరా ♦ గములకోన
ముత్తియమ్ములచాలు ♦ మొనగలరదనాలు
చెక్కిలినెలరాల ♦ బీటకమ్ము
పనిఁగొన్నపచ్చరా ♦ బంతులుపాలిండ్లు
వలపించునా తెఱ ♦ పచ్చిపగడ

మఖిలావయవములా ♦ యానవరత్నము
ల్కమనీయమొదలుబం ♦ గరు కొటారు
తే॥ శ్రీకరంబట్టి సంపద చౌకసేసి
పాడుబేహారమనివచ్చి ♦ పాట్లువడితి
నకట యీరాత్రియంబుధి ♦ యట్లపెరిగె
నంతముంగాంతునో రెంటి ♦ యలజడుల్లకు॥
సీ॥ చిన్నారి పొన్నారి • చెలిమోము దరినున్న
నెలయందు నెరసులు ♦ నెమకరాదె
చెన్నారు నన్నారు ♦ చిర్నగ వెనపిన
వలిపె వెన్నెలలపై ♦ వలపులున్నె
చల్లార్చు నిల్లాలి ♦ స్పర్శమ్ము కలిగిన
నెరవూను చలిగాలి ♦ నేలవచ్చు
జానైన నూనాంగి ♦ సాహ్యమ్ముఁ జెనపిన
నెడవిల్తు నమ్ములు • విలువ వలదె
తే॥ చిలుక పలుకుల నూటించు • చెలువ పలుకు
కులుకు కెలఁకున బలిగూర్చ ♦ వలనుతేద
బెరయు భాగ్యంబుఁ బోనాడి • బేరమనుచు
వీరిబారికిలోనైతి ♦ బేలనైతి ॥
మ॥ తరుణీ? బేరము సేయఁబో దలఁతుఁ జిత్తంబందునే
మందువీ। వరుదా వస్తువుఁగోరు మేదయిన నీ ♦ కైతె
త్తునంచన్న మో। మఱమైకొండొక సోయగంబెనయ న ♦
వాజ్యంబుగా నవ్వి భ। వ్యరసోక్తి న్మదను గహంబడుగు
సౌ • భాగ్యంబు ధ్యానించెదన్ ॥

ఉ॥ ఆభరణంబులు న్స్వర్ణములు ♦ నన్యపదార్థము లిచ్చు మెచ్చదే
యే భవభోగము ల్సదికి ♦ నింతగఁ జేర్చ దదే మొకాని వి
ద్యాభరితాంతరంగ యది ♦ యాన్నృతినన్ను జపించు
నెప్డు నా। శోభన గాత్రి నన్బనుచు ♦ చూపుల కోపుల
నూహఁ జేర్చెదన్ ॥

ఉ॥ ఆగుణరాశి క్రోల గడె ♦ యైనవసించిన డప్పి తీరదే?
భోగములన్న నీకనక ♦ ము లతనంబుల కావ యట్టిచో
నీగతలేమ? వాసికడు ♦ హీనుఁడనై సిరిపేరి లేమిన
ల్లాగ నిరర్థతంబొరసి ♦ నాఁడఁ గటా విధిచెయ్దు మల్పవే॥

చంద్ర దూషణము

తే॥ సమయమిదెయంచు నొంచెదు ♦ విమతమూది
సర్వశక్తుల నెసకొల్పి ♦ చందమామ
కొలమువారల నిటులేచఁ ♦ గూడునొక్క
న్యాయమనలేదు వీని జ ♦ న్మంబులోన ॥

మ॥ ద్విజరాజందురు కొందఱంకొరులు ర ♦ క్తినాత్రిజవేయం
దురా। సుజనుల్కొందఱు వైశ్యుఁడందురిఁకనీ ♦ శూద్రత్వ
మట్లుండని। మ్ము జినాప్తు ల్తురకల్మినుంగొలుతురా ♦ మో
మోటమింకెద్దియో। రజనీనాయక? సంకరుండవనుచా ♦ రం
బొండు నీకున్నదే ॥

కం॥ నీపోల్కిఁ బొడమినాఁడా
శ్రీపుత్రుఁడు చదివె నీదు ♦ చెంతన యిపుడో
నీపైమూఱెడు వాఁడై
పాపమనక విప్రయోగి ♦ వధమొనరించున్॥

కం॥ మీరాయిద్దఱుఁదలమిగిలెం
గాయములేకుండచల్ల ♦ గామొల్లఁగఁబైఁ
జేఁయిడి యుపాయముంగనఁ
జేయు న్వాయుప్రధాని ♦ సిద్ధులనేర్తి॥
తే॥ ఒకని ననసేలగు ణవంతుఁ ♦ డొక్కఁడున్నె
గంపజాతరకొంప మీ ♦ గుంపులోన
నీవిచారంబునాకేల ♦ యిగురుఁబోఁడి
నూహఁజేర్చి సుఖంతు నం ♦ చూరకుండె॥
తే॥ అంతఁ దత్పతి రత్న పు ♦ రాంతరమున
నొకకుటీరంబునం దల్లి ♦ యొత్తిగిల్లఁ
బ్రాణనాయకుఁడగు రోచ ♦ మాను మానస
నీయగుణునెంచి నిద్దుర ♦ ని స్తరించి॥

మన్మథ దూషణము.

కం॥ పులుగుల పలుకుల కులుకుచు
నలితతికోల్తలకు నుల్ల ♦ మల్లలనాడం
జలిచీమచిటుక్కని నం
గల వర మెనయుచును దిట్టెఁ ♦ గాముఁదురాత్మ్మ॥
చ॥మనమున సిగ్గుల గ్గదియు ♦ మానిన నైన ఫలింప దిచ్ఛయే
మనినను వేరులాభమిటు ♦ లాపదలెయ్యవి వారికయ్యెడం
గననగు దారివట్టినొ ♦ సుఖంబనఁగల్గునె యింకనిట్టిచో
ననునలయించియేమిగతి ♦ నాశముఁగూర్చెదొమీన కేతనా?॥
ఉ॥ అన్నకు వావిగానిచెలి ♦ నంటొనరించితి వాఁడు దిట్టె సం
పన్నతపోవిధాను శివుఁ ♦ బార్వతిఁ జూపివెలార్చి తాతఁడు

వియోగులం | బన్నముపాలు సేసెదవు ♦ మానవు నీపని
మీనకేతనా? ॥

ఉ। ఏటికిమమ్ముఁబోఁటి నల • యించెదు శక్యమె నోరుజారిన
న్నీటకటాంకు లూదియువ ♦ నింబిలు కార్చెడు పాదుగాలి
నె। ప్పాటనొకట్టి వైచి పరి ♦ వారము నేరములొగి యూ
త్రియా। మాటను మాటుమొందయిన ♦ నమ్మోయి మేలగు
మీనకేతనా? ॥

తే॥ కావలసినంత బలగమ్ము • కలదటంచు
గర్వమూనెద వదియు న ♦ క్కఱకురాద
కాల్ప దొఱకొన్న ముక్కంటి ♦ కంటి మంట
నుఱుకుమని రెల్ల రొకఁడు దో ♦ డుతికెనొక్కొ ॥

క॥ అనిమదను గదిమియొగి నా
తనిమామను కాంచి కాంత ♦ తల్లడిలుచుఁ ని
ట్లను ననుమానముకలదే
నినుఁదిట్టినఁ జంపివైవ ♦ నేగుతు చంద్రా ॥

క॥ వినుమల్లుఁ డనుచు జేరిన
నినుగురుసతి వలపుమెయిన • నిందితు జేసె
మనదీపమనుచు ముద్దిడు
కొనఁ బోయినఁ గాల్పకున్నె ♦ కుత్సిత చంద్రా? ॥

ఆ॥ వె॥ పొలము లాక్రమించు ♦ పోకలు నలమిత్రు
వసువు లపహరించు ♦ వర్తనమ్ము

లన్యదార రతియు ♦ నైనచేతలు నీకు
నాతతాయివగుట ♦ యబ్బురంబె ॥

మలయమారుత దూషణము

కం॥ నినుఁ దలచినదోసంబగు
ననియాతని వీడి మాల ♦ యానిలుఁగని నో
వ్వున నవ్వి యవ్వధూమణి
యనునెౘదల యూచి స్వేద ♦ మాస్యముఁ గ్రమ్మన్ ॥

క॥ వెడమూకఁగూడి దర్పకు
నడిఁయరివై ఘొల్లవారి ♦ నదలించెద విం
ద్రుఁడు సంప నపుడు చావవ
చెడిబ్రదికిన వారలిట్లు ♦ చెనయరె పవనా? ॥

క॥ మిముదూఱుటయును దోసగగు
నమరత్వముకలిమి నింక ♦ ధ్యానించెదఁ దే
జముఁగన్న సత్యదేవుని
స్వామతముఁ బాలింప విమత ♦ వర్గ మెడల్పన్ ॥

సత్యనారాయణ స్తోత్రము.

మ॥ నినువేదంబులు జంకుచుందెల్పుపు మా ♦ నిత్రాతమెట్లో
కనుం । గొనుశాస్త్రంబులొకింత చర్చసలుపుం ♦ గోప్యం
బు నీరూప మే। వనితంబల్కెడు ధానవే కరుణాదై ♦ వారం
గమవ్మేలు ం ౦। చనఁగానేర్చెదఁగాక పాలితసురేం ♦
ద్రా ? సత్యనారాయణా? ॥

మ॥ నినుమన్ము న్విన్నుతింప దూఱనగువా ♦ గ్విగ్లాపనం బంచుఁజె
ప్పెదనవేంబులు జాగరూకుఁడయి స ♦ ల్పింగావ్యముం

గ_ర్తయా। పునరుక్త్యాదులు లేకయుండ నిను సం • బోధిం
చుచో నెద్దియుఁ। గొనమేదుర్దశఁ బాయుసత్క_వి మహా•
గూ ? సత్యనారాయణా ? ॥

శా॥ నీదాక్షిణ్యము పెంపునం బొడమినే • నేయిట్టియిక్కట్టు
పా। లై_దైన్యం బెనయుంగ దక్కొ_రులకుఁ • హాస్యంబ
కాదేయిక। న్నాదైవంబునుఁ గూర్చి తండ్రి సుఖమం •
దంజేసి నా(మొక్కు_లా। ప్లాదం బొప్పుగ్రహించి వర్ధిలు
ము దే • వా ? సత్యనారాయణా ? ॥

శా॥ ఆరామంబు రమామనోంబుజము క్షీ • రాంభోధినట్టిల్లు
నీ। స్వారస్యంబునఁ జొక్కు_వారిమతులా • స్థానంబు లీ
లోకసం। భారంబేలెడు నేల మాదృశులు నీ భావంబు
సేవింప వి। స్తారంబైన యదృష్ట ముండవలె శ్రీ • దా ?
సత్యనారాయణా ॥

శా॥ దారిద్ర్యం బెది దోపనీదు సుఖ సం • ధాతన్నిను న్వేడి ని
స్సారప్రజ్ఞుల నన్యులం బొగడనా • సన్నాను లర్థస్పృహా
న్సారస్యం బెఱుఁగంగరా దనరె నీ • చారిత్ర మెట్లల్లినం
బారమ్యం బెనయింపకుండునె మహా • త్మా ? సత్యనా
రాయణా ॥

మ॥ అనుచోనిద్దురవచ్చెనట్టియెడ స • త్యస్వామివిప్రాకృతిం।
జను దెంచెన్సుదతీ?శుభమ్ము మరుఁబూ•జల్సేయుమీానన్నటం।
చను మోదించిచనె న్వధూమణి యువ•శ్యంబష్ట మేల్కాంచి
త। ల్లిని బోధించి వచించెనాయమయుఁ గొ • ల్చెన్సత్య
దేవున్మదిఁ ॥

కం॥ ఆనాఁడావిధువదనలు
శ్రీనాయకుఁగొల్చుపూన్కిఁ ♦ జెలయుచునుండన్
భానుఁడనురక్తిమెయిన
మ్మానించె న్నరుణదీప్తి ♦ మహి యలరారన్॥

చం॥ జలజము లుల్లసిల్లె నల♦జక్కవలొక్కటఁగూడెఁజీకటు|
ల్పలపలనాయె విప్రుల యు ♦ పాసనలొప్పె సమస్తజంతు
వు| తెలివిఁగనె న్సహస్రకర ♦ లీలవహించి యినుండుతో
చిన| న్సలము లొసంగుఁగాలమను ♦ భావమెఱింగి విధి
ప్రయుక్తిచేన్॥

తే॥ కాలవిజ్ఞానిబ్రహ్మాండ ♦ కర్పరంబు
సంజకెంజాయ పేరిటి ♦ జ్వాలనశిఖల
వెచ్చఁదనమూదియుఁగళాయి ♦ వెట్టెననఁగ
నల్లనల్లనఁగడలెల్లఁ ♦ దెల్లవాఱె॥

తే॥ తగినవిప్రులు బందుగు ♦ లారసిల్ల
సత్యనారాయణాహ్వాయ ♦ స్వామి సరముఁ
బ్రతిమనావాహనమొనర్చి ♦ భక్తి యుక్తి
నా కలావతిపూజించె ♦ నట్టివేళ॥

కం॥ విత్తమురక్షించెడువాఁ
డుత్తమవిప్రుండుమంత్రి ♦ యునునగువాఁడా
బిత్తరులఁజేరి తద్వ్రత
సత్తమమీక్షించిపలుకు ♦ సంతోషమునన్॥

సీ॥ చేరిరిమనవార ♦ లూరిచేరువకిప్డు
నన్నుఁబుత్తెంచిరి ♦ నలిన నయన?

నీవునీకూతురు ♦ నిష్ఠమైనునికికి
దేవదేవుఁడుమెచ్చెఁ ♦ దీవఁబోఁడి?
విపరీతములులేక ♦ సపరివారంబుగా
నీకుసేమమెకదా? నెలతమిన్న?
మంగళాచారసం♦పదవేచియున్నారు
చనుదేమ్ము వేగమ ♦ చంద్రవదన?

ఆ॥ వె॥ వ్రతము పేరదేమి ♦ వాంఛితప్రదమైన
సత్యదేవునోము ♦ సరణిదోఁచె
నమ్మహాత్ముకన్న ♦ నక్కటకలిలోన
బిలిచినపుడ పలుకు ♦ వేలుపున్నె॥

మ॥ అనుపల్కు ల్వెసబానకమ్మువలె శ్రో ♦ త్రానందముం
గూర్పనె ! మ్మనమారాట మొనర్పనామహితు పం ♦ భా
వించి యాలేమపెల్చనఁబుత్రి వ్రతపూర్తికై నిలిపి యు♦
త్సాహంబుతోఁబోమె న ! ల్లునినాథుంగనఁ గోరుకన్నుఁ
గవ ♦ యుల్లోకంబు మేల్లందగ॥

ఆ॥ ఆనిదర్శనమున ♦ వాకలావతి మది
భక్తినమ్మకమ్ము ♦ ప్రబలెకాని
ప్రియునిఁగాంచుకోర్కి ♦ వెలితిపాలొనరించె
స్త్రీలచిత్తములకుఁ ♦ జీలలున్నె॥

క॥ వడివడిగాఁ దద్వ్రతముం
గడతేర్చిలతాంగి కాంతుఁ ♦ గాంతుననుమదిం
జడనెనయఁ దత్ప్రసాదముఁ
బుడమింబడవైచి యపుడ ♦ బుడబుడ వోయె॥

ఆ॥ వె॥ పరిజనమ్ము నతటముఁ ♦ బ్రాపించె రతనాల
దినుసులెల్ల నేల ♦ దింపివైచి
రింతలోనవార్ధి ♦ హేలమైనెక్కిన
యట్టిరోచమాను ♦ పుట్టిమునిఁగె॥

క॥ శ్రీవర్ధనుఁ డాతురుఁడై
ధీవరులందింపి నెమకు ♦ తీరినయించెన్
దైవకృతమేరికెఱుఁగం
గావచ్చు న్వేసివియల్ల ♦ కలమరులెల్లన్॥

ఉ॥ ఒడ్డునమున్ను నేపడవ ♦ లొక్కటమున్గినఁగానరావె మా
కడ్డునె వారియివ్విధము ♦ నక్కటకానమ యెందుముందునీ
వడ్డపరిశ్రమంబులిటు ♦ వంటివికావె మహాత్మ? మంచియుం
జెడ్డయుదైవికంబులెడ ♦ జేర్పుముదేవు నటంచుఁబల్కినన్॥

ఆ॥ వె॥ ఊచ్చవడియె నతఁడుఁ ♦ జచ్చినట్టుల యుండె
నతనిసతియు భృత్యు ♦ లడలుచుండి
రల్లకన్నమిన్న ♦ యల్లాడి యల్లాడి
పుడమిఁ దడవిపొరలి ♦ పొరలి యడలె ॥

ఉ॥ ఆలలితాంగి నేలఁబడి ♦ యాతురమైదరిలేని శోకకీ
లాలనిధి న్మునింగిచద ♦ లంజను పుల్గుల సైతమేగఁగాఁ
జాలకజాలినిల్చియవ ♦ శంబులుగాఁ ద్రపఁ బుచ్చియేడ్చెన
చ్చోలలివాయు పేరడవి ♦ నొప్పినయుంగద లోకమిం
తకెక్ ॥

ఉ॥ హా నవమోహనాంగ? గుణ ♦ హారిచరిత్రమ? మన్మనః
ప్రియా? । నేనిదె నిన్నునమ్మితిన ♦ నిందిత నెందునుధర్మ ప

త్తిన । స్నినెఱిఁ ద్రోచి పోకతగు ♦ నే? తగుఁబో? యి
టుసేత వేధకుం । దానెపుడే నెఱింగినక ♦ దా? యొరుక
ష్టము జాలిఁ గూర్చెడిన్ ॥

ఉ॥ ఎక్కడ మేనుపొంకము మ ♦ ఱెక్కడ సాధుకులానుషం
గమిం । కెక్కడ తెల్వితేటలు న ♦ హీనగుణోదయ మెట్లు
నాకునీ । దక్కుట యెట్లునాథ? యల ♦ దైవత భామలఁ
జూచివొక్కుచో । నక్కట నన్గలంతె? యడి ♦ యాసలఁ
బొంగితిఁ గ్రుంగితిందుదిన్ ॥

సీ॥ చిరునవ్వు నెలయించు ♦ సిరిఁగన్న నీమోము
చందమామకువేయి ♦ వందనమ్ము
లరవిందములకందు ♦ నపనయించెడు నీదు
నడుగుఁ దమ్ములకు జో ♦ హార్లనూర్లు
యోపలచిత్తమ్ము ♦ లువ్విళులూరించు
నఖిలాంగ సంపద ♦ కానతి తతు
లలనాక సదులభా ♦ గ్యమ్ముగుత్తకుఁ గొను
గుణరత్నములకింకఁ । గొన్నిజోఁత

తే॥ లర్యవరకులదీపక? ♦ ప్రాణనాథ!
కాచితానంగ సమ్మాన? ♦ రోచమాన?
యధిగమించెద నాకంబ ♦ నాకులంబు
నిన్నుబాసిన సేలపై ♦ నేస్తమేల?

ఆ॥ టు॥ ఆడుదానిపుట్టు ♦ వధమంబుదానవై
ధవ్యమన్నదుష్కృ ♦ తములపంట

కొడుకుకొమ్మలేని ♦ కోమలికిం గేటి
బ్రదుకుసౌఖ్యమేమి ♦ ఫలము కలదు॥

॥ వె॥ చూఱ గొనగవచ్చు ♦ సురలోక సుఖముల
నాత్మహత్యవలని • యఘములేదు?
నాథు ననుగమించు ♦ నాతికినను ముని
వరులపల్కులందు • భావమసదె? ॥

కం॥ కావునఁనాథునిఁజేరం
గావించెద యత్నమొండు ♦ గతియుంగలదే?
భావి. భావికంబు లాతని
పావలుకలవిచటననుచు • వాపోవుటయున్॥

శా॥ ఆలీలావతియట్టికూతుఁగనిమో ♦ హైయుండియున్నాథు
మో। మాలోకించియుసీ? యిదేటి వ్యసనం ♦ బస్మత్కృతం
బిట్టులీ। వేళం బండదె? యేమిసేసితిమొ? యే ♦ వేల్పేమి
కోపించెనో ? । వేలంగూలునె యోడలోభమున ను ♦ ర్వీం
గీడుచేకూరదే? ॥

ఆ॥ వె॥ అనుచుననుఁగుఁగూతు ♦ నాలింగనమొనర్చి
కురులుఁబ్రేలనశ్రు ♦ లుకులనేడ్చె
దానశోకమెల్ల • తమమెట్టు లట్టుల
నీలమనఁగనయ్యె నెఱియకాదె? ॥

కం॥ తల్లియుబిల్లయుఁజూపఱ
యుల్లము ఝల్లురన నేడ్చు • చున్నవిధముతా
నెల్లవిధమ్ములముంపదె
యొల్లనివారలనయే ని • నుచ్ఛోకమునన్ ॥

శా॥ ఆసాధుప్రవరుండు విస్మయవశ ♦ వ్యాపారుఁడై చింతచి।
త్తాసంగంబున వంతఁగూర్పనొడల ♦ న్యాయత్తమైనట్టులు।
చ్ఛ్వాసంబేనియు లేకయుండి మదిసం ♦ భావించి సేవించె ని।
ట్లాసత్యేశ్వరు నాతురుండయి నమ ♦ స్యాపూర్వవాగ్వై
ఖరిన్॥

ఉ॥ ఎచ్చటనున్నవాఁడవో ఫ ♦ ణీంద్రశయాన ? విధేయపా
పపా। టచ్చర? సత్యదేవ? వన ♦ టంబడి కుందెడు దిక్కు
లేనియీ। పిచ్చుక కింతయేల ముని ♦ వేద్యము నీమహిమం
బుఁజూపివై। యచ్చరపాళికింపుగ ద ♦ యాకర ? నన్నిక
నేలరాగదే॥

సీ॥ బొడ్డుతామరలోనఁ ♦ బొడమినవిధి యిచ్చ
పుట్టించు నీరేడు ♦ భువనములను
నురమున నెలకొన్న ♦ యువిదకన్గొనచాయ
కలిగించునన్నిటఁ ♦ గలిమియెలమి
సగముతానై యున్న ♦ సైదోనిసత్వమ్ము
సర్వసంహరణంబు ♦ సంతరించు
చేఁదమ్మినలరారు ♦ జోదుకై దువుతెల్వి
పాచునిచ్చోటియు ♦ పద్రవముల

తే॥ నన్నియునుఁ జెందునిన్ను స ♦ ర్వాంతరాత్మ ?
నీదుమది కెక్కు వానికి ♦ లేదులోప
మిట్టినినువిస్మరించి యి ♦ క్కట్టువడితి
నార్తినాశన ? రావయ్య ? ♦ యనదనైతి॥

సీ॥ మకరమ్ము నెమ్మున • వెకలి యై పిలిచిన
గజరాజు నేలిన • కలికితనము
తండ్రితోఁ గెకురించి • తనుఁ గొల్వఁ బూనిన
ప్రహ్లాదునకుఁ గూర్చు • పరిభవమ్ము
ఒవ్వనివార్వల్వ • లొల్వాదిక్రూఱిచేను
ద్రౌపదిఁ గాచిన • దండితనము
గురుసుతునస్త్రాగ్నిఁ దెరలిజనించిన
యభిమన్యుసుతు నోము • నద్భుతంబు
తే॥ లోకవిశ్రుతములుకావె? • తేటపఱచి
నిన్ను జెందుటక్రొత్తయే? • నీరజాక్ష?
వెనుకమాటలు తలపెట్టు • వేళకాదు
సాకిసాగించుకోనవయ్య? • సత్యదేవ? ॥
ఉ॥ దబ్బరలాడువాఁడ నను • తన్మతిమానుము దేవదేవ?
యీ । యుబ్బునఁ గొల్వనే? నినుమ • హాత్మ్యవమొ
ప్పఁగవృత్తియుట్టిదం । చెబ్బెరికంబు బూనెదవొ • యీ
నుడిఁదప్పితినేని విన్మనా । యబ్బకు నమ్మకుం దొలఁగి •
నట్టేఁడు నాదు నసంశయుంబుగన్ ॥
ఆ॥ వె॥ లేకలేక వొడమె • నీకొమార్తె యొకర్తు
ధవునిబాసి యదియుఁ • దల్లడిల్ల
నేటిధనము జన్మ • మేల? బందుగులెందు
దైవమున్నలోక • తతులుగలవె? ॥
కం॥ వగపేల? చిచ్చుఁజొచ్చిన
నాగపంద్రము దేటియా నీద • నొప్పదె? దేవా?

పగవారి కేని వలదీ
ముగుదలు వైధవ్యమెనయు ♦ ము ప్పకటకటా ? ॥

చ॥ ధనములునోడయు న్వినుము ♦ దైవత శేఖర ? మీదుఁ
గట్టితిఁ । జనులునుతింప నా కొమిరె ♦ సంతస మందగ
రోచమానునిఁ । మనిచితివేని నీకిపుడు ♦ మావిభవంబు
న కర్హమైనవుా। జనమెునరించికొని ముని • సన్నుత ము
ట్టన చిన్నకొనియఁ ॥

కం॥ అనియాతురుఁడై ధ్యానిం
చిన విభుఁడవ్వారియందుఁ ♦ జిత్తము దవులం
ననుఁ బూజించి ప్రసాదము
దినక దినిచికొనియె నిదియు ♦ దీనత ననియెఁ ॥

ఉ॥ అంబర మధ్యభాగమున ♦ నానుడి వెల్వడినంతఁ గాంతవే
గంబటు వోయిభక్తి మెయి ♦ ఖాద్యమశేషము నారగించి
హే । మాంబర ? దేవదేవ ? నను ♦ నాపదఁ బావుమట
చు మ్రొక్కియుం । తంబర తెంచి కాంచెఁ గలి ♦ తంబగు
త్తరి రోచమానునిఁ ॥

తే॥ సంతసంబున నింతిమో ♦ మంతయున్యో
జిరకృశంబగు నెమ్మోను ♦ కరమువాలిచెఁ
భయముభక్తియు వినయంబుఁ ♦ బడతిమిన్న
నున్నటులెయుంచెఁగాకున్న ♦ నుర్విగాదె ? ॥

ఉ॥ అప్పుడు వైశ్యవర్యుఁడు మ ♦ హావిభవంబున కర్హ
మావిధం । బొప్పగసత్యదేవుని మ ♦ హాన్నతి మెచ్చు

చు విప్రవర్యులుం । గొప్పతనంబు గల్గుతన • కుంగల
బందుగులు న్నుతింపమే । నుప్పరమంతగా సలిపె • నుజ్జ్వ
లమావ్రతరాజముందగన్॥

తే॥ అన్నికాలములవారికి • నన్నదాన
మాచరించెనువేల్పులు • నౌననంగ
జాగరంబొనరించెనా • క్షణద క్షణద
గాఁ గనులుమూయకుండ స • త్కథలువినుచు॥

తే॥ మణులుసొమ్ములు మేలియం • బరములొసఁగె
తమ్మలమ్ములు హరిప్రసా • దమ్ములిచ్చె
దక్షిణలటంచు మఱికొన్ని • దారవోసె
బ్రాహ్మణోత్తములకుఁదృప్తిఁ • బడఁడవాఁడు॥

ఆ॥ వె॥ మున్నుమాత్రమేమి • యున్నదిలోపంబు
లోభమొకఁడువాని • లోఁగొనెనటు
లిప్పు డదియడంగ • నిద్ధతేజుండయ్యె
నున్నలోభిమేల్మి • యన్ననిదియ॥

ఉ॥ అంతటనర్థజాతముగృ • హంబునకుందగఁజేర్చి తుష్టిమై
నింతియుసేవసేయసుత • యెంతయుసంతసమందనల్లుఁడుం
జెంతఁజరింపసంతతివి • శేష సుఖప్రదమైరహింపనా
వంతయుఁజింతలేకయన • యంబుభజించెను సత్యదేవునిన్॥

కం॥ మాసమునకుఁబక్షమున క
మాసకుఁద్వాదశికిఁబున్న • మకుఁజేయువ్రతం

బాసజ్జనుఁడెప్పుడుమదిఁ
బాసిచన్యదేవవిభుని ♦ భక్తి దలిపఁగన్॥

ఆ॥ వె॥ ఇట్లు సేసిసేసి ♦ యింతింతయనరాని
వైభవంబుఁబ్రాభ ♦ వంబుఁబొంది
యిహఫలంబులెల్ల ♦ నింబుగాఁబ్రాపించు
హరిభజింపఁజెడవె ♦ యఘములెల్ల॥

కం॥ ఎవఁడీవ్రతమాహాత్మ్యము
సవినయముగఁజెప్పువాఁడు ♦ జదువువినువ్రతం
బవధానబుద్ధిసేయు
న్నువివానికి లోటులేదు ♦ భుక్తిన్ముక్తిన్॥

సీ॥ సంతానమొసఁగు ని ♦ స్సంతానులకునోలి
దారిద్ర్యయుతులకు ♦ ధనములిచ్చు
బ్రహ్మచారులయోగ్య ♦ భార్యాయుతులఁజేయు
నజ్ఞులకెల్లవి ♦ ద్యలుఘటించు
రోగపీడితులకా ♦ రోగ్యంబిడును విని
ర్బద్ధులబంధంబు ♦ వలనఁబాచు
నైహికంబులమర్చు ♦ నర్థార్థులకునట్లు
మోక్షంబుకూర్చును ♦ ముముక్షువులకు

తే॥ సత్యనారాయణవ్రత ♦ సత్తమం బ
టంచు స్కాందోక్తరీతిని ♦ మంచిఁగోరి
యాంధ్రమున వ్రాసి నీకు స ♦ మర్పితంబు
గానొనర్చితిసత్య శా ♦ ఖామృగేంద్ర॥

క॥ బృందారకాంగ నాకర
మందారప్రసవ వృష్టి ♦ మానితలోకా
నందకరవిక్రమక్రమ
మందీకృత విద్విషత్ప్ర ♦ మాధైర్యబలా ?

ద్రుతవిలంబితము.

అసురలోక మహోజయదర్పితా
ప్రసృమరప్రభుభావ విభావితా
రసకవిత్వ పరస్వమనఃక్రమా
లసదభంగురలబ్ధ పరాక్రమా ? ॥

గద్య

ఇదిశ్రీమదుమామహేశ్వర చరణనళిన నిత్యసేవాసమాసాదితా
నవద్య కవితా యోగహృద్య మహితాత్రేయ గోత్రపవిత్ర
హనుమత్సుధీతనయ విదితనయ లక్ష్మ్యంబా
గర్భశుక్తి ముక్తాఫలాయమాన వేంకట కవీం
ద్రాత్మ జత్వా నూన హనుమాంబాశమీ
గర్భ హావిర్భ జాయ మాన
రాఘవనారాయణా భిధాన
ప్ర ణీ త ం బై న
శ్రీసత్యనారాయణ వ్రతమాహాత్మ్యమునందుఁ
తృతీయాశ్వాసము.
సం పూ ర్ణ ము.

రామకృష్ణా ప్రింటింగ్ వర్క్సు, తెనాలి.